

et

Euroopa Liit
Regionaalpoliitika

info regio

panorama

| Nr 19 | aprill 2006 |

**Linnad majanduskasvu, tööhõive
ja ühtekuuluvuse teenistuses**

Tõukefondide tegevus linnades

Sisukord

Linnad majanduskasvu, tööhõive ja ühtekuuluvuse teenistuses

Linnad on Euroopale tähtsad

Linnade käes on tugevad trumbid, mille abil saab edendada kohalikku arengut, sotsiaalset ühtekuuluvust ning linlikku ja kultuurilist identiteeti.

Kohapealt: Euroopa Parlament

Millised on linnaarengu perspektiivid?

Euroopa fondide uuel programmiperioodil (2007-2013) on tähtis osa linnadel.

FEDER ja Ühtekuuluvusfond tegutsevad: Ungari, Holland, Sloveenia, Portugal

Kohapealt: Hispaania

Reportaaž: Elavad linnajaod

URBANi programmid muudavad linnajaguseid atraktiivsemaks ja elavamaks ning annavad kohalikele elanikele põhjust uhkust tunda. Toome näiteks Leipzigi ja Dortmundi.

URBAN II tegutseb: Prantsusmaa, Ühendkuningriik, Belgia, Iirimaa

Kohapealt: Rootsi

Kohapealt: Tšehhi Vabariik

URBAN II tegutseb: Austria, Itaalia, Kreeka, Soome

Fotod (lk) : Euroopa Komisjon (1-4-5-6-8-9-10), URBAN II Gijon (p14), URBAN II Leipzig, Dortmund (15-16-17), MASPD (lk 20)

Kaanefoto: Uus linnatranspordivõrk Santa Cruzis (Kanaari saared, Hispaania)

Käesoleva numbri koostamisel osalesid: Pierre Ergo, Alexander Ferstl, Sylvie Harburger, Jean-Luc Janot, Daniel Mouque.

Vastutav toimetaja: Thierry Daman, EÜ, regionaalpoliitika peadirektoraat

Ajakiri on välja antud inglise ja prantsuse keeles ning trükitud taaskasutatud paberile.

Peaartikkel on tõlgitud Euroopa Liidu 19 ametlikku keelde ning seda saab lugeda veebilehel http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

Käesoleva väljaande tekstidel puudub juriidiline väärtus.

3

7

8

13

14

15

18

19

20

21

Ühtekuuluvuspoliitika ja linnad

Linnad on Euroopale tähtsad

Michael Parkinson (*)

Linnu tajutakse üha enam kui riikliku ja piirkondliku majanduse liikumapanevat jõudu – „rahvaste rikkust“ – mitte kui majanduslikku koormat. Kuid linnad pole mitte ainult majanduslik vara ega lihtsalt turg. Linnade käes on tugevad trumbid, mille abil saab edendada kohalikku arengut, sotsiaalset ühtekuuluvust ning linlikku ja kultuurilist identiteeti.

Leipzigi Zschochersche Straße, üks URBANi raames taaselustatud tänavaid.

Me elame ajal, mil linnadel on ees suur tulevik. Praegu toimub laialdane arutelu nende rolli üle liikmesriikide ja Euroopa edus. Viimase kümnendi jooksul on paljud linnad teinud läbi üleminekuperioodi ning nüüd mängivad need sootuks uut majanduslikku, sotsiaalset, poliitilist ja kultuurilist rolli. Paljudel neist on trumpe, mis annavad neile globaliseerivas maailmas tähtsa koha. Mõned linnad on kujunenud keskusteks, kus võetakse vastu olulisi otsuseid, kus toimib aktiivne kaubandus ning kus paiknevad strateegilise tähtsusega kommunikatsioonid. Linnades asuvad ülikoolid ja uurimisinstituudid, tänu millele võime rääkida innovatsiooni soodustavast vaimsete ressursside koonduisest. Paljud linnad on suutnud oma linnaruumi, eriti kesklinna põhjalikult uuendada ning nüüd on sellest kujunenud soodne keskkond nii elamutele, kontoritele kui kauplustele. Linnades on sageli ka märkimisväärsed kultuurilised ressursid, mis aitavad tõsta majanduskasvu ja luua uusi töökohti. Kuid suurest potentsiaalist hoolimata on paljudes linnades endiselt ka majanduslikus ja sotsiaalses mõttes tõrjutud elanikerühmi. Meie kõigi ülesandeks on luua Euroopas jätkusuutlikud linnad, mis on majanduslikult konkurentsivõimelised ja suudavad samas tagada ka sotsiaalse ühtekuuluvuse.

Linnade tuleviku küsimuse üle mõeldakse ka Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika tulevikku käsitleva laiema arutelu raames. Viimase kümne aasta jooksul on linnadele ELi regionaal-

poliitikas omistatud kord suuremat, kord vähemat tähelepanu. Teatud hetkedel on linnadele pandud väga suurt rõhku, vahel on need jäetud aga tahaplaanile. Viimasel ajal osutavad kõik märgid sellele, et linnad on Euroopas jälle esiplaanile tõusnud. Sellest annavad tunnistust näiteks 2005. aastal konkurentsivõime ja ühtekuuluvusega seotud küsimusi käsitlenud ülemkogu otsus, 2004. aastal Rotterdamis ja 2005. aastal Bristolis toimunud ministrite mitteametlike kohtumiste tulemused ning Euroopa Parlamendi mitmed tähtsad seisukohavõtted 2005. aastal. Sellele võib lisada mitmed Regioonide Komitee avaldatud dokumendid, EUROCITIES võrgu ja terve rea üleeuroopalisi konverentse, eelkõige aga 2004. aastal Hollandis, Noordwijkis toimunud konverentsi. Ühel või teisel viisil mõnavad kõik, et linnad mängivad riikide ja kogu Euroopa tulevikus väga olulist rolli, seda eelkõige poliitiliselt.

Tähtsaim element, mis tagab selle, et linnad jäävad lähikuudel poliitiliste arutelude prioriteediks, on üks Euroopa Komisjoni hiljutine töödokument, milles käsitletakse ühtekuuluvuspoliitikat ja linnu.² Tegemist on äärmiselt olulise deklaratsiooniga, millega võidakse määrata tõukefondide ja linnade tuleviku järgmiseks kümneks aastaks. Tähtis on, et selle sisu arutataks põhjalikult läbi, ning mina ise olen veendunud, et suures osas tuleks see ka vastu võtta. Käesolevas artiklis tutvustangi dokumendi peamisi ideid ja ettepanekuid.

(*) Professor Michael Parkinson, Euroopa linnauuringute instituudi (*European Institute for Urban Affairs*) direktor, Liverpool John Moores University. m.h.parkinson@ljmu.ac.uk

(2) „Ühtekuuluvuspoliitika ja linnad: linnade ja asulate panus regioonide majanduskasvu ja tööhõivele“, Euroopa Komisjon, 2006.

Uus tehniline instituut FH JOANNEUM Lääne-Grazis (Austrias) asub endises tööstuskompleksis, millest on URBANi abiga tehtud kõrgtehnoloogiakeskus.

Ühtekuuluvuspoliitika ja linnad: linnade panus regioonide majanduskasvu ja tööhõivesse

See oluline dokument vastab korraga kahele vajadusele: esiteks täiendab see ühenduse strateegilisi suuniseid aastateks 2007-2013, tugevdades nendes linnadimensiooni, teiseks aga sõnastatakse selles ettepanekuid, mille eesmärgiks on hõlbustada tõukefondide töö ettevalmistamist. Komisjon kutsub liikmesriike üles kasutama seda dokumenti uue ühtekuuluvuspoliitika väljatöötamisel ning rõhutab, et kohalikke omavalitsusi tuleb sellesse töösse kindlasti kaasata. Dokumendis käsitletakse laiemaid poliitilisi eesmärke, rakendamise aluspõhimõtteid ja ettepanekuid konkreetseteks tegevusteks. See koosneb kolmest tähtsamast osast. Kõigepealt selgitatakse, mille poolest on linnad Euroopale olulised, ning rõhutatakse linnade jätkusuutliku arengu tähtsust regionaalpoliitika raames. Seejärel esitatakse neli poliitilist eesmärki. Lõpuks aga käsitletakse vahendeid, mille abil saab nimetatud eesmärke saavutada kahes valdkonnas: rahastamises ja valitsemises. Käesolevas artiklis vaatlemegi järgemööda kõiki nimetatud punkte.

Euroopa regionaalpoliitikas võetakse arvesse linnade jätkusuutlikku arengut

Linnadel on mitmeid väärtusi, mis toetavad tõhusat teadmispõhist majandust: loovus, uuenduslikkus, kultuur ja ettevõtlikkus. Näiteks tõmbavad õitsvad keskused ligi kvalifitseeritud tööjõudu, mis on üleilmastumise kontekstis tähtsaim faktor. Samuti on neil tähtis roll regionaalarengus. Euroopas pole ühtki jõukat piirkonda, mille keskmes ei asuks jõukas linn. Kui linna hästi juhtida, aitavad need tõsta majanduskasvu ja hoida keskkonda. Tehes koostööd ja luues strateegilisi suhteid teiste lähedalasuvate linnade ja piirkondadega, vähendatakse asjatut rivaalitemist ja soodustatakse tasakaalustatud arengut kogu Euroopas.

Milliseid linna püüab Euroopa luua?

Dokumendis pakutakse linnadega seoses välja neli poliitilist eesmärki: muuta linnad atraktiivsemaks, suurendada nende panust innovaatikasse, ettevõtlusse ja teadmispõhisesse majandusse, luua rohkem ja paremaid töökohi ning vähendada linnasiseseid sotsiaalseid lõhesid.

Atraktiivsed linnad

Dokumendis rõhutatakse vajadust keskenduda linnade atraktiivsemaks muutmisel neljale põhipunktile: transport ja liikuvus, teenuste kvaliteet, keskkonna kvaliteet ja kultuuriteenused.

Transport, ligipääsetavus ja liikuvus

Põhiliselt tuleb siin aidata linnadel parandada juurdepääsu Euroopa välisturgudele ja samas suurendada riigisest liikuvust. Dokumendis leitakse, et riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi partnerid peavad edendama häid ühendusi suurte lennujaamade ja transpordisõlmedega; kõigi kohalike asutuste tegevuse koordineerimist; taskukohast, tõhusat ja paremini integreeritud ühistransporti; alternatiivset ehk „mahetransporti“; autot mitteomavate inimeste liikuvust või nende ligipääsetavust.

Kvaliteetsed teenused ja rajatised kõigile kättesaadavaks

Kvaliteetsed teenused muudavad linnad atraktiivsemaks ja nende elukeskkonna meeldivamaks. Need annavad tööd ja tõstavad töötajate konkurentsivõimet. Linnad peavad tagama tõhusad ja taskukohased tervishoiu-, sotsiaal-, haridus- ja muud avalikud teenused; lastehoiuteenused soolise võrdsuse tagamiseks; kõrgetasemelised teenused kogu linnaruumis; juurdepääsu teenustele ja sisserändajatele või sellistele elanikkonnarühmadele, kelle ette on seatud kultuurilisi tõkkeid.

Meeldiv loodus- ja linnakeskkond

Seoses linnaruumi laienemisega on linnadel probleeme keskkonnaga. Linnad peavad mahajäetud tööstuspiirkonnad renoveerima ja kaitsma uusi; koordineerima linnaplaneerimist ja muid meetmeid kõigil tasanditel; investeerima füüsilistesse infrastruktuuridesse ja transpordivajaduste tõhusasse rahuldamis; edendama energia tõhusamat kasutamist.

Kultuuriteenuste edendamine

Ettevõtete investeeringutega seotud valikutes ning kõrgelt kvalifitseeritud liikuvate töötajate elukohavalikus mängivad üha olulisemat rolli „mittemateriaalsed“ faktorid. Kultuuritegevus ja kultuuriturism annavad võimaluse luua palju uusi töökohti ning kultuuriasutused aitavad tugevdada elanike kultuurilist identiteeti. Seega peavad linnad jõuliselt arendama kultuurielu, mis saaks toimida selleks sobivates ehitistes, ning kultuuriüritusi, mis soodustaksid elanikkonna rühmade sisest ja eri rühmade vahelist suhtlust.

Innovaatika, ettevõtluse ja teadmispõhise majanduse toetamine

Selles konkurentsivõime valdkonnas mängivad linnad ülmalt tähtsat rolli. Linnad peavad pakkuma innovaatikat ja ettevõtlust soosivat keskkonda, lihtsustama asjaajamist ning soodustama võrkude loomist ülikoolide, uurimisinstiitutide ja eraettevõtete vahel.

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete aitamine

Selleks peavad linnad parandama majanduslikke infrastruktuure; pakkuma ettevõtetele nõuande- ja tugiteenuseid; edendama majanduspartnerite koostööd; parandama rahastamisvõimalusi; tegelema noorte, naissoost või etnilisi vähemusi esindavate ettevõtjate spetsiifiliste probleemidega.

Innovaatika ja teadmispõhise majanduse edendamine

Linnad peavad: meelitama ligi liikuvaid töötajaid, parandades kohalikku elukvaliteeti; osalema jõuliselt kogu piirkonda hõlmavate uuenduslike strateegiatega väljatöötamisel; pakkuma väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele senisest enam võimalusi väljaõppeks ning uurimis- ja arendustegevuseks; stimuleerima ülikoole ning avalikku ja erasektorit ühendavate võrkude loomist; arendama välja infoühiskonna integreeritud ja tasakaalustatud strateegia; toetama keskkonnahoidlike uute tehnoloogiate ning keskkonnasüsteemide kasutuselevõtmist.

Rohkem paremaid töökohti

Linnad pakuvad majanduslikult palju võimalusi, kuid samas on seal ka tõsiseid sotsiaalseid probleeme. Linnades elab keskmisest rohkem kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid, samuti aga madala haridustasemega inimesi. Linnad peavad kohanema struktuuriliste piirangute ja makromajandusliku poliitikaga, mida nad ise eriti mõjutada ei saa, kuid saades samas ära kasutada oma eeliseid. Kõik partnerid peavad kõigil valitsemistasanditel tegema koostööd, et suuri muutusi ennetada ja nendega kohaneda. Linnad peavad looma majanduslike ja sotsiaalpartnerite vahel partnerlussuhteid ning tegema kõik endast oleneva, et tõsta kõige ebastabiilsemate elanikerühmade tööalast konkurentsivõimet.

Töölase konkurentsivõime tõstmine hariduse ja koolituse abil

Selles vallas seisab linnade ees mitu tõsist ülesannet: soodustada elukestva õppe arendamist; investeerida kõrgetasemelise koolituse pakkumisse ning haridust teenindavate infrastruktuuride parandamisse; toetada riskirühmi tööturul; tekitada huvi erineva kvalifikatsiooniga inimestes, eriti teenustesektoris; pakkuda välja koolitus- ja integreerimisprogramme, et aidata abivajajatel uuesti tööturule pääseda ning stimuleerida ettevõtlikkust.

Linnasiseste lõhede vähendamine

Vaatamata suurele majanduslikule potentsiaalile on enamikus linnades ka tõrjutud piirkondi ning elanikerühmi. Linnauditi viimaste andmete kohaselt on eriti raskes seisus rahvusvähemused, naised ja noored. Nende probleemidega tegelemiseks peavad linnad soodustama sotsiaalset hõlvamist ja võrdsete võimaluste tagamist ning suurendama kodanike turvatunnet.

Sotsiaalse hõlvamise ja võrdsete võimaluste edendamine

Komisjoni dokumendis antakse järgmised suunised: soodustada sisseerandajate integreerimist keelekursuste ja üldhariva koolituse kaudu; toetada kohalike omavalitsuste, koolide ja elanikkonna vahelist koostööd noorte koolitamise valdkonnas; parandada laste vaesuse probleemidega seotud sotsiaalseid teenuseid ja püüda vältida laste tänavale sattumist; parandada naiste tööalaseid oskusi ja tõsta nende kvalifikatsiooni, et aidata neil uuesti tööturule naasta ning stimuleerida ettevõtlikkust; luua lastehoiuvõimalusi naistele, kes tulevad pärast pausi uuesti tööturule.

Suurendada kodanike turvatunnet

Linnauditi selgub, et kuritegevus ja hirm, mida see elanikes tekitab, on linnades suurem kui mujal. Linnauditi raames läbiviidud küsitlus näitab, et turvatunne on nii investoritele kui ka elanikele üks linna populaarsuse peamisi aspekte. Selles vallas teeb komisjon linnadele ettepaneku: võidelda kuritegevusega kombineeritud proaktiivse lähenemise kaudu, pidades silmas näiteks avaliku linnaruumi planeerimist, kujundamist ja hooldamist; pöörata erilist tähelepanu riskirühmadest pärit noortele, vältimaks kuritegelikule teele sattumist juba eos; luua ja muuta võimalikult professionaalseks turvalisuse tagamisega seotud töökohti, kaasates selleks linnaelanikke: näiteks kohalikud õigusvahemehed, turvalisuse eest vastutavad linnaosajuhid, tänavatel tegutsevad korrakaitsjad ja munitsipalpolitsei.

Guimarães (Portugal), renoveeritud kesklinn, tänu millele edendatakse turismi, kultuuri ning väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid.

Kuidas tagada linnade edu?

Muidugi ei piisa linnade jõukuse tagamiseks pelgalt eesmärkide määratlemisest. Tuleb leida ka vahendid, mille abil neid saavutada. Siin on oluline rahastamine ja otsuste tegemine. Millised on komisjoni ettepanekud?

Linnaruumi renoveerimise rahastamine

Dokumendis loetletakse linnade arengu rahastamise võimalused. Ühenduse kaudu on rahastatud investeeringuid materiaalses ja mittemateriaalses infrastruktuuridesse, näiteks transporti, jäätmeäitluse, haridusse ja kolitusse, infotehnoloogiasse ja telekommunikatsioonivõrkudesse. 2004. aastal andis Euroopa Investeeringuspank (EIP) 3,2 miljardi euro ulatuses laenusid linnaruumi renoveerimiseks, sealhulgas sotsiaalelamute rajamiseks, ning 2,3 miljardi euro ulatuses linnatranspordiga seotud projektide elluviimiseks.

Rahastamismeetodite arendamine

Majanduskasvu ja innovaatika seisukohast on suureks probleemiks riskikapitali vähesus. Aastateks 2007-2013 valmivad komisjon ja EIP ette uut rahastamisvahendit JER-EMIE, mis võimaldab finantsvahendajatel, kellel on ettevõtete arendamisega ja väikelaenudega seoses kogemusi, toetada uute ettevõtete asutamist.

Avaliku ja erasektori partnerluse soodustamine

Avaliku ja erasektori partnerlus aitab rahaliselt kaasa laualatuslike linnakeskkonna taaselustamise projektide elluviimisele väga erinevates valdkondades. Vaatamata sellele, et taoliste partnerlussuhete puhul võib tekkida mitmesuguseid raskusi, rõhutatakse komisjoni dokumendis nende tähtsust: erasektori investeeringud on avaliku sektori vahendite täiendamiseks väga olulised ning just erasektor aitab kasutusele võtta täiendavaid oskusi ja ressursse. Tõhus partnerlussuhe avaliku ja erasektori vahel eeldab aga pikaajalist tulevikuvisioni kohalike võimude poolt.

Parandada linnade juhtimist

Komisjoni dokumendi tähtsaim ja põhimõttelisim osa puudutab linnapiirkondade juhtimist. Komisjoni suunised on seotud linnade ja regioonide koostööga, linnaarenduse integreeritud lähenemisega, kodanike osalusega ja kogemuste väärtustamisega.

Linnade ja regioonide koostöö edendamine

Linnades tegutsevad kõrvuti avaliku sektori erinevate tasandite asutused, millest igaühel on omad ülesanded: transport, majandusareng, keskkond, territooriumi planeerimine, haridus ja koolitus, sotsiaalteenused ja tervishoid. Need eri tasandid peavad kindlasti tegema tõhusat koostööd, et kogu piirkonna areng toimuks koordineeritult ning et suudetaks vältida rivaalitamist ja konflikte. Dokumendis tõdetakse, et globaliseerunud majanduses peavad Euroopa linnad saavutama kriitilise suuruse ja tegema võimalikult palju koostööd. Linnade, äärelinnade ja maapiirkondade vahelisi suhteid tuleb korraldada nii, et elanikud, ükskõik millises piirkonnas nad ka ei elaks, maksaksid neile osutatud teenuste eest ning et ka äärelinnade ja maapiirkondade elanikud annaksid oma panuse nende teenuste tagamisse, mida neile linnas pakutakse. Tuleb arendada linnaarenguks vajalikke tööalaseid oskusi.

Eelkõige leiab komisjon, et liikmesriigid ja regioonid peavad teatavate linnakeskkonnaga seotud meetmete puhul delegeerima tõukefondide haldamise linnadele ning kaasama linnu ka programmide väljatöötamise, rakendamisse ja hindamisse.

Integreeritud lähenemine linnade jätkusuutlikule arengule

Dokumendis meenutatakse, et linnaareng on pikk ja keeruline protsess, millega on seotud mitmed tegevusvaldkonnad ning mis eeldab paljude erinevate, nii avaliku ja erasektori kui ka kodanikeühenduste partnerite pidevat osalust. See on üks peamisi õppetunde, mis on saadud viimase kümne aasta jooksul läbi viidud URBANi programmi edukast toimimisest.

Linnadel peab olema sidus ja pikaajaline tegevuskava, mis hõlmab nii majanduslikku, sotsiaalset kui ka keskkonnamõõdet ning mille teostamist tuleb tõhusalt jälgida. Peamised partnerid tuleb korralikult kaasata linnaarendusprogrammide planeerimisse, rakendamisse kui ka hindamisse.

Kodanike osaluse väärtustamine

Kui juba partnerlust soodustada, siis on väga tähtis kaasata jätkusuutliku majanduskasvu ja tööhõive edendamisse ka kodanikud, mitteformaalsed rühmitused ja kodanikeühendused nii sotsiaalses plaanis kui ka seoses keskkonnaga. Linnad peavad tugevdama oma elanike teovõimet, kasuta-

des näiteks e-valitsemise meetodeid. Samuti peavad linnad püüdma vähendada kultuurilist lõhet, mille tõttu koostöö poliitikute, täidesaatva võimu ja kodanikeühenduste vahel võib kohati raskeks osutuda.

Kogemustevahetus ja võrgustikes osalemine

Euroopa linnadel on küllaga häid tavasid. Selle asemel, et kulutada hinnalisi ressursse ratta leiutamisele, peavad linnad võimalikult hästi ära kasutama programmi URBACT ning teiste Euroopa ja riiklike võrgustike raames omandatud kogemusi. Selleks näeb komisjon ette võimaluse laiendada kogemustevahetust, mis piirnes seni üksnes programmis URBAN osalevate linnadega, kõigile Euroopa linnadele.

Cadixi ülikool (Hispaania), mereteaduskond: õppelinnak teaduse ulgumerel.

Ja nüüd?

Euroopa linnade tuleviku üle peetavas arutelus on jõudnud kätte otsustav hetk. Viimastel aastatel on linnadega seotud küsimused riiklike ja üle-euroopaliste prioriteetide pingereas kiiresti ülespoole tõusnud. Linnade potentsiaalset panust majandusliku konkurentsivõime tõstmisse ja sotsiaalse hõlvamise parandamisse tunnustavad juba mitu valitsust ning samuti Euroopa Parlament ja arvukad piirkondlikud huvirühmad kogu Euroopas. Komisjoni dokument annab sellesse arutellusse tugeva omapoolse panuse. Selles määratletakse peamised poliitilised eesmärgid, tähtsamad rakenduspehõmõtted ja rida konkreetseid meetmeid, mis määravad Euroopa ühtekuuluvuspoliitika tuleviku. Need suunised on piisavalt paindlikud, et oleks võimalik arvesse võtta riiklike, piirkondlike ja kohalike eripärasid, kuid samas on need ka piisavalt täpsed, andmaks ettekujutuse kasutusele võetavate strateegiate ja süsteemide suhtes. Juba praegu teatakse ja kasutatakse neid mõningates linnades ja riikides rohkem kui teistes. Väga oluline on, et neid põhjalikult analüüsitaks, ning loodetavasti võtavad kõik partnerid kogu Euroopa Liidus need ka omaks. Kui see etapp on läbitud, siis võime arutelu lõppenuks lugeda ja asuda oma linnades tegutsema. Ja see on kõige tähtsam.

„Linnaelanik: See puudutab meid kõiki, aga kes meid juhib?“

Jean-Marie Beaupuy, Euroopa Parlamendi saadik, regionaalarengu komisjoni (REGI) liige, Euroopa Parlamendi linna- ja eluasemeküsimuste töörühma esimees

80% meie elanikest elab linnades ja nende lähikümbuses. Nii kõrge kontsentratsiooni tõttu tõusevad väga selgelt esile kõik vajadused (transport, eluasemed, vaba aeg, kultuur, jne) ja kõik raskused (turvalisus, töötus, saaste, jne). Nende erinevate küsimustega tegeleb väga palju erinevaid otsustajaid ja tegutsejaid. Siiski on üksikisikust kodanik see, kes seisab silmitsi probleemidega, kuidas oma linnajao piires liikuda või tööle sõita, kannatab õhusaaste või turvalisuse puudumise all. On ju ilmselge, et igapäevaelus võib selliseid probleeme ette tulla ning et neid ei saa edukalt lahendada, kui tegutsetakse eraldi ja koordineerimatult. Just seetõttu leian, et linnadega seotud küsimustele tuleb läheneda integreeritult.

Meie demokraatlikus Euroopas peavad avaliku võimu esindajad tagama oma kaaskodanikele avaliku sektori sidusa tegutsemise. Kui direktiividest ja toetustest kaugemale vaadata, siis võime öelda, et „otsustajad“ peavad tegema koostööd ning viima planeeritud lahendused omavahel kooskõlla. Selleks, et koordineerimine toimiks igal elualal ja kõigis valdkondades, soovin ma koos oma kolleegidega Euroopa Parlamendis, et:

- > toimuks „heade tavade“ vahetus ja edendamine;
- > kasutataks süstemaatiliselt projektijuhte-koordineatoreid. Usume, et selle ülesande täitmisega tuleb tihti või isegi alati kõige paremini toime kohalik omavalitsus.

Nii suudaksime saavutada Lissaboni ja Göteborgi eesmärgid ning ehitada üles jätkusuutlikud linnad - *sustainable communities*.

Euroopa Parlament kui Euroopa Liidu institutsioonide „urbanistlik“ innustaja

Euroopa Parlamendis on palju saadikuid, kes on töötanud oma kohalikus omavalitsuses või piirkonnas vastutaval kohal. See tähendab, et me oleme reaalse eluga kokku puutunud. Seega on loomulik, et Euroopa Parlamendi liikmetena:

- > oleme me linnadele mõeldes täiendanud tõukefondide uusi määrusi (2007-2013) juba selle esimesel lugemisel (juulis 2005) järgneva:
 - muutes abikõlblikuks eluasemeprojektid (artikkel 59);
 - tõstes „linnaarengu“ temaatika osatähtsust (artikkel 36);
 - tugevdades partnerluse põhimõtet (artikkel 10).
- > oleme me asutanud linna- ja eluasemeküsimuste töörühma (vt allpool).

> oleme me võtnud vastu Jean-Marie Beaupuy aruande pealkirjaga „*Linnadimensioon laienemise kontekstis*“, milles nõutakse konkreetseid meetmeid ja toetusi nende rakendamiseks. Selleks kutsus parlament üles:

- koordineerima senisest paremini kõigi Euroopa institutsioonide tööd;
- algatama territoriaalset dialoogi Euroopa Liidu ja linnade ning valitsuste ja linnade vahel, samuti ka kodanikega;
- arendama Euroopa Liidu raames vahendeid, mis võimaldaksid häid tavasid kiiremini kasutusele võtta;
- rakendama integreeritud linnapoliitikat nii ruumilises kui ka temaatilises plaanis;
- rakendama järelevalvemeetmeid, et selgitada välja saavutatud tulemused;
- pöörama erilist tähelepanu noortele ja naistele.

> seisame me selle eest, et ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegilistes suunistes aastateks 2007-2013 käsitletak linnadimensiooni võimalikult soodsalt.

Linna- ja eluasemeküsimuste töörühm

Linna- ja eluasemeküsimuste töörühma kuulub 68 saadikut kõikvõimaliku poliitilise suundumusega fraktsioonidest, tal on 73 partnerorganisatsiooni ning ta kaasab oma töösse linnapoliitika spetsialiste. Töörühm on teinud mitmeid parandusettepanekuid tõukefondide uute määruste (2007-2013) eelnõudes. Töörühm tegutseb vabatahtlikkuse alusel ning teeb peamiselt lo-bitööd. Oleme endale seadnud kaks peamist eesmärki:

- > stimuleerida ja aidata Euroopa ja liikmesriikide vastutavaid isikuid linnadele soodsamate ja tõhusamate meetmete võtmisel;
- > võtta vastu linnadele soodsamaid õigusakte.

Alates töörühma asutamisest 2004. aastal on see väga aktiivselt tegutsenud selles suunas, et linnadega seotud küsimusi võtaksid enam arvesse kõik partnerid: rahvasaadikud, otsustajad, kodanikeühendused ja üksikisikud.

Kontakt: http://www.udf-europe.net/main/deputes_page.jsp?path=/deputes/beaupuy/&type=auparlement/070905

Millised on linnaarengu perspektiivid?

Parandades juurdepääsu Riia lennujaamale (Läti), andis PHARE projekt linnaarengule tiivad.

Euroopa fondide uuel programmiperioodil (2007-2013) pannakse tugevat rõhku linnadele.

Linnaareng on juba mõnda aega Euroopa ühtekuuluvuspoliitika üheks alustalaks. Käesoleval programmi-perioodil (2000-2006) on ühenduse algatus URBAN instrument, mille ülesandeks on edendada ettevõtlust, tööhõivet, sotsiaalset hõlvamist ning füüsilist ja looduslikku keskkonda raskustesse sattunud linnapiirkondades.

Samuti käsitatakse linnu ja asulaid enamikus tõukefondide programmides juba pikka aega kui majanduskasvu ja tööhõive liikumapanevat jõudu. Kogemustevahetusele suunatud programm URBACT aga on tähtis vahend, mis aitab meil paremini ja põhjalikumalt tundma õppida linnaarenduses kasutatavaid häid tavasid.

Nüüd tuleb see kõik võtta üle ka järgmisesse programmi-perioodi (2007-2013). Praegu on lõppemas läbirääkimised tõukefondide uute määruste ja suuniste teemal, mis võetakse arvatavasti vastu sel suvel. Nimetatud dokumendid lähtuvad paljuski komisjoni teatisest, milles omakorda võeti arvesse 2006. aasta alguses läbiviidud avaliku konsultatsiooni tulemusi,⁽¹⁾ ning nendes pannakse suurt rõhku just linnadimensioonile.

Meie ees on tõsiseid väljakutseid. Näiteks tuleb tagada jätkusuutlik areng nii keskkonna seisukohast kui ka sotsiaalses plaanis ning tõsta elatustaset uutes liikmesriikides. Lisaks peab ühtekuuluvuspoliitika kindlasti toetama juba tehtud tõsiseid pingutusi selleks, et: 1) edendada Lissaboni majanduskasvu ja tööhõive strateegiat ning 2) luua tugevaid partnerlussuhteid kohalike üksuste vahel.

Nende väljakutsetega toimetulemiseks teeb komisjon ettepaneku:

- kaasata linnaarenguprojektid täiel määral „põhivoolu“ ehk programmide põhiossa, säilitades võimaluse delegerida osa ülesandeid kohalikule tasandile;
- tugevdada ja laiendada kogemuste- ja heade tavade vahetuse programmi URBACT;
- võtta kasutusele uuenduslikke rahastamisvahendeid, pöörates erilist tähelepanu väikeettevõtete rahastamisele.

⁽¹⁾ Ühtekuuluvuspoliitika ja linnad: linnade ja asulate panus regioonide majanduskasvu ja tööhõivesse. Euroopa Komisjon, 2006.

■ Santa Cruzis (Kanaari saared, Hispaania) kasutatakse seda sõidukit uue linnatranspordisüsteemi tutvustamise keskusena.

Linnameetmed sobituvad põhivoolu

Komisjon soovib linnade problemaatikale rohkem tähelepanu pöörata, kaasates regionaalarengu programmidesse ka linnadega seotud meetmeid (üldmäärus, lk 7). See aga tähendab esmalt seda, et riiklikud strateegilised raamistikud peavad oma temaatilistesse ja territoriaalsetesse prioriteetsetesse suundadesse vajaduse korral kaasama ka linnade jätkusuutliku arenguga seotud prioriteetidid (üldmäärus, artikkel 25.4.b).

Samuti (ning jällegi vajaduse korral) peaksid tegevusprogrammid hõlmama linnade jätkusuutliku arengu integreeritud kava (üldmäärus, artiklid 25.4.b, 36.4 ja 5). Nimetatud kava peaks sisaldama linnaarengu prioriteetide selget kirjeldust. Praktikas tähendab see, et peaks tekkima prioriteetne suund, mis keskendub linnaproblemaatikale, ning samuti asjakohaste linnade ja piirkondade loetelu.

Ideaalis võiks nende meetmete rakendamise usaldada kohalikele asutustele ja teistele kohalikele partneritele. Igal juhul peaksid need osalema meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel täieõiguslike partneritena.

Mis puutub põhivoolu kaasatavate linnateemaliste meetmete iseloomu, siis siin tuleb endiselt rakendada „URBANI meetodit“, st mingi kindla territooriumi probleeme tuleb püüda lahendada integreeritud ja tervikliku lähenemise kaudu (FEDERI määruse artikkel 8). Selline lähenemine võiks hõlmata näiteks järgmisi meetmeid:

- füüsilise keskkonna, sealhulgas linnaruumi kannatada saanud osade parandamine;
- ajaloolise ja kultuuripärandi kaitse;
- ettevõtluse ja kohaliku tööhõive edendamine;
- sotsiaalareng;
- spetsiifilistele elanikerühmadele suunatud teenused.

Kuni 15% eraldatud rahast võib kasutada Euroopa Sotsiaalfondi meetmete tüüpi projektide rahastamiseks.

Uued tuuled rahastamises: JEREMIE ja JESSICA

Majanduskasvu ja innovaatika eesmärgiks seadmine tähendab, et tuleb ka riskida. Euroopa Liidu mahajäänud piirkondades pole piisavalt riskikapitali ega pangagarantiiid. Selle probleemi lahendamiseks loodi Euroopa Komisjoni ja Euroopa Investeeringufondi (EIF) ühisalgatus „JEREMIE“. Algatuse eesmärgiks on pakkuda noortele ettevõtetele rahastamisvõimalusi ning arendada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtteid.

JEREMIE-d saavad kasutada haldusasutused. Suunates programmide vahendeid JEREMIEsse, avaneb neile otsekui võluväl uks finantsvahendajate juurde, kellel on seoses ettevõtluse arendamisega ja väikelaenu andmisega väga suured kogemused. Akrediteeritud vahendajad aitavad ettevõtete ja teiste toetusesaajate finantssuutlikkuse maksimumini viia.

JEREMIE toetab majanduskasvu, tööhõivet ja sotsiaalset hõlvamist Euroopa Liidu linnades, mis osalevad tõukefondide programmides. Loodetavasti aitab see süsteem tuua juurde uusi rahastajaid ka teiste riiklike või üle-euroopaliste finantsinstitutsioonide seast.

„JESSICA“ on Euroopa Komisjoni, EIP ja Euroopa Nõukogu Arengupanga ühisalgatus, mis on loodud linnade jätkusuutliku arengu toetamiseks. Selle eesmärgiks on hõlbustada toetusi ja laenusid kombineerides linnakeskkonna renoveerimist ja linnade arengut.

JESSICA raames saavad haldusasutused:

- rahastada väga erinevaid avaliku ja erasektori partnerlusprojekte ning muid linnade arendamise meetmeid, mille puhul on võimalik investeringud pikemas perspektiivis täielikult või osaliselt tagasi teenida;
- tagada linnaarengu soodustamiseks eraldatud vahendite lihtsama ja paindlikuma haldamise;
- suurendada linnaarengule eraldatavate piiratud vahendite võimendavat mõju, tuues juurde rahvusvaheliste finantsasutuste, pankade, erasektori, jne investeringuid.

■ Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamine Svaneke, Bornholmis (Taani): ekspordile orienteeritud klaasikoda.

Programm URBACT: Euroopa linnade võrgu loomine on kasulik

Linnaarenguga seotud kogemuste vahetamise programm URBACT I (2003-2006) loodi linnade tugeva nõudluse rahuldamiseks. Seni saavutatud tulemused räägivad selle kasuks, et programmi tuleks jätkata ka pärast 2006. aastat.

Viimase viieteistkümne aasta jooksul on Euroopa Liit järk-järgult üles ehitanud linnapoliitika alused, mis on lühidalt kokku võetud komisjoni töödokumendis: „*Linnade jätkusuutlik areng hõlmab kvaliteetsete avalike teenuste osutamist nii majanduslikus, sotsiaalses kui ka keskkonna kontekstis. Selleks et Bristol'i kokkuleppes mainitud sustainable communities saaksid teoks, on väga tähtis panna kohalikul tasandil alus partnerlusele avaliku ja erasektori ning kodanikeühenduste, kuid samuti elanikkonna esindajate vahel.*“⁽²⁾

Programmid „Pilot projects urban“ (1990-1993 ja 1997-1999), URBAN I (1994-2000) ja URBAN II (2000-2006), mida rahastati ühtekuuluvuspoliitika kaudu, aitasid väga laiaulatuslikult (216 paigas üle kogu Euroopa) välja töötada integreeritud linnaarengupoliitika. Nimetatud programmide, eriti aga URBAN II positiivsed tulemused ning üleüldiselt tunnustust leidnud tõsiasi, et linnad mängivad tootlikkuse ja tööhõive seisukohast väga olulist rolli, viisid välja niikaugele, et komisjon tegi ettepaneku kaasata linnaarengupoliitika perioodil 2007-2013 ühtekuuluvuspoliitika põhivoolu (*mainstream*).

179 linna, 375 partnerit

URBACT, mis loodi 2003. aasta alguses eesmärgiga korraldada infovahetust ühenduse algatuses URBAN osalevate linnade vahel, õppida saadud kogemustest ja levitada võimalikult laialt sellega seotud oskusteavet, vastas ilmselt tekkinud nõudlusele: programmis osaleb 179 linna, millest 40%-s linnades elab rohkem kui 200 000 inimest ja 33%-s linnades alla 100 000 inimese. Alates 1. maist 2004 on URBACTi raames abikõlblikud ka kümne uue liikmesriigi linnad; praeguse seisuga moodustavad need kõigist osalejatest kolmandiku. Linnade kõrval, mis on programmi peamise osalejad, löövad URBACTi töödes kaasa ka piirkondlikud asutused, ülikoolid ja isegi liikmesriigid. URBACTil on 375 partnerit, kes tegutsesid 20 võrgustikus, ning 6 temaatilist tööühma, ent samuti ka tööühmi, mis ühendavad mitut võrku ühe teema ümber.

2005. aastal korraldati URBACTi raames rohkem kui 100 tööseminari, millest võttis osa keskmiselt 20-30 inimest (nende hulgas rahvasaadikuid, tehnilisi töötajaid ja spetsialiste). Rohkem kui 3000 inimest kogu Euroopast on URBACTi töödega otseselt ja isiklikult seotud.

Jalgrattateed Viini kesklinnas (Austria) on renoveeritud URBANi abiga.

Programmi veebilehele (www.urbact.org) on välja pandud üle 5000 dokumendi, mille hulgas leidub uurimusi, heade tavade tutvustusi, uurimisarundeid, jms. 2006. aasta veebruaris külastas veebilehte 8000 inimest, kellest igaüks vaatas keskmiselt 36 lehekülge ning laadis alla mitmeid dokumente.

EUKN: Euroopa linnateemalise oskusteabe jagamine

Euroopa linnapoliitika teabekeskuste võrk (European Urban Knowledge Network (EUKN)) aitab liikmesriikidel luua linnaarenguga seotud teadmistel põhinevaid siseriiklikke võrgustikke.

Kui need siseriiklikud võrgustikud on omavahel ühendatud, aitab see hõlbustada kogemuste ja oskuste vahetust Euroopa linnadega seotud küsimustes. EUKN aitab otsustajatel üksteiselt õppida. Võrgustik kinnitab Euroopa linnade rolli majanduskasvu ja tööhõive liikumapaneva jõuna, tagades samas jätkusuutliku arengu ja sotsiaalse hõlvamise.

EUKN on ühenduse algatus, mis loodi 2004. aastal, kui Holland oli ELi eesistujariik. Praegu ühendab see viieteist liikmesriiki, programmi URBACT, Euroopa Komisjoni ja võrgustikku EUROCITIES.

⁽²⁾ „Ühtekuuluvuspoliitika ja linnad: linnade ja asulate panus regioonide majanduskasvu ja tööhõivesse“, Euroopa Komisjon, 2006.

2005. aasta aprillist tegutsema asunud EUKN on loonud detsentraliseeritud teadmisteplatvormi, mille aluseks on otsinguportaal ja siseriiklikud võrgud kõigis osalevates liikmesriikides. Euroopa, riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud partnerid lisavad otsinguportaali kõikide linnapoliitikat puudutavate tähtsamate teemadega seotud uuringuid, poliitilisi dokumente ja uuringuaruandeid. EUKN sai ka kõige innovaatilisema võrgustiku auhinna „XML Holland award“.

Veebilehe avamisest saadik (oktoobris 2005) on uuringute ja uuringuaruannete arv kiiresti kasvanud. Selleks suveks saab veebilehel tutvuda juba tuhandete dokumentidega.

EUKNi sekretariaat asub Hollandis, Haagis.

Põhjalikum teave aadressil: www.eukn.org.

Mida on linnadel õppida ja millist lisaväärtust annab leida?

Võrgustike ja töörühmade tööst tõuseb esile seitse olulisemat temaatilist liini:

linnad ja noored, linnade taaselustamine, sisserändajad, kohalik majandusareng, kodanike osalus, turvalisuse puudumine ja integreeritud lähenemine linnaarengule.

Kuna linnade jätkusuutlik areng kaasati ühtekuuluvuspoliitika põhivoolu, on nüüd äärmiselt vajalik, et oleks mingi kogemuste- ja ideedevahetuse programm, mis aitaks levitada linnade integreeritud jätkusuutliku arengu mõistet, nagu see on Euroopa Liidus viimase 20 aasta jooksul välja töötatud.

- > URBACT pakub huvi väga paljudele linnadele, kuna võimalus analüüsida mujal saadud kogemusi ning vahetada mõtteid probleemide ja erinevate lahenduste üle annab neile mõtteainet ja võrdlusmaterjali, mille põhjal on kergem oma poliitikat kujundada.
- > URBACT võimaldab praeguste 25 ja peagi juba 27 liikmesriigi linnadel vahetada teavet ja üksteist vastastikku abistada ning pakub keskmise suurusega linnadele võimalust ühineda üle-euroopaliste võrgustikega.
- > URBACT on fantastiline vahend, mille abil otsustajad, tehnilised töötajad ja linnaarenguga laiemaltki kokku puutuvad inimesed saavad üksteiselt õppida.
- > Kolme aasta jooksul on URBACTist saanud linnaprobleemidega seotud kogemuste- ja mõttevahetuse raamistik mitte ainult linnajuhtidele, vaid ka piirkondlikele asutustele, liikmesriikidele, ülikoolidele ja teadlastele. Nõndaviisi aitab programm saada üle territooriumide, sektorite ja distsipliinide eraldatusest linnade vahel ja samuti linnasiseselt.

- > Programmi abil on õnnestunud luua linnapoliitika teabekeskuste võrk (EUKN, vt raamitud tekst) ning moodustada töörühm, mille ülesandeks on arendada oskusteavet jätkusuutlike kogukondade (*sustainable communities*) mõistel põhineva lähenemise rakendamiseks (SKILLS, vt raamitud tekst).

Vahendid ja meetmed, mida on kasutatud selleks, et senisest poliitikast õppida ning järeldusi ja soovitusi levitada, säilitatakse (ning nende osatähtsust ka suurendatakse) aastatel 2007-2013 programmi URBACT II raames, mis on järgmine linnadevahelise kogemuste- ja mõttevahetuse raamprogramm.

Kontakt: info@urbact.org

Rakendame oskusi jätkusuutliku elukeskkonna loomiseks

Kvaliteetsete linnajagude ja kvaliteetse elukeskkonna loomine eeldab spetsiifilisi oskusi. Nende arendamisel võib kasu olla kogemustevahetusest ja koostööst.

ELi ministrid, kes kohtusid 6. ja 7. detsembril 2005 Bristolis (Ühendkuningriigis) mitteformaalsel kohtumisel ning arutasid jätkusuutlike kogukondade küsimusi, selgitasid välja terve rea oskusi, mida on linnaarengu raames üha enam vaja, kuid millest on sageli puudu. Sellised on näiteks suutlikkus töötada erinevatel elualadel, juhtida ja rakendada strateegiaid, teha koostööd partneritega, juhtida projekte, tegutseda sotsiaalvaldkonnas vahendajana ja läbirääkijana, hallata organisatsioonilisi muutusi ja tagada tõhus kohaliku tasandi valitsemine.

„Bristolis kokkuleppes“ nähti ette, et liikmesriigid vahetavad selles vallas kasutatavaid haid tavad. Samuti leppisid osalejad kokku, et 2006. aasta lõpul korraldatakse Leedsis (Ühendkuningriigis) „Euroopa jätkusuutlike kogukondade loomiseks vajalike oskuste sümposium“on“, mille eesmärgiks on soodustada investeerimist oskuste arendamisse ja teadmistevahetusse.

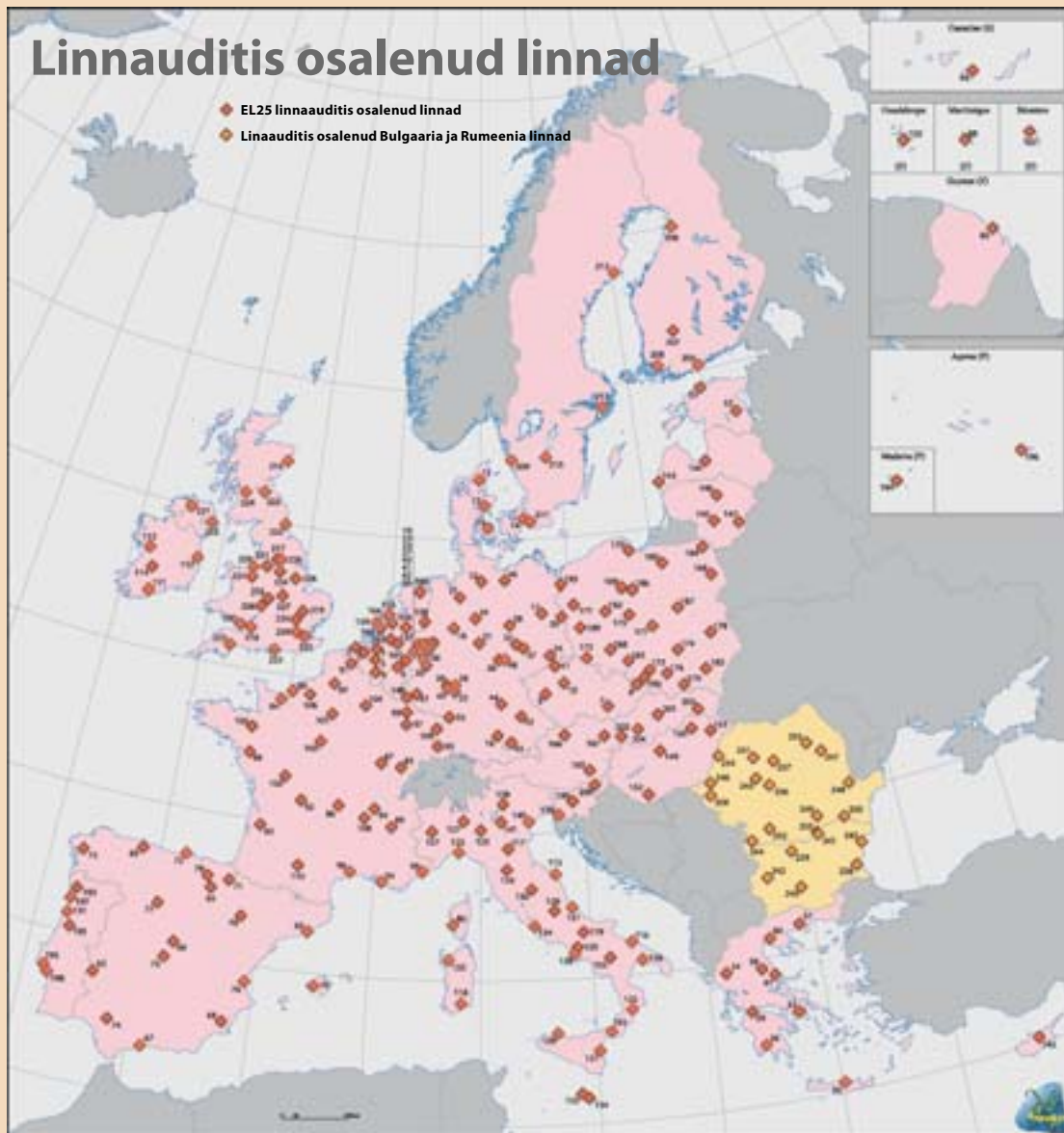
Jätkusuutlike kogukondade akadeemia (*Academy for Sustainable Communities* (ASC)), mille asutas ja mida toetab Briti valitsus, moodustas koostöös Euroopa linnapoliitika teabekeskuste võrguga (EUKN) URBACTi töörühma. See korraldab, koordineerib ja hindab sümposiumi tööd ning koostab soovitusel Euroopa tulevaseks oskustealaseks koostööks aastatel 2007-2013.

Töörühma sekretariaat asub Ühendkuningriigis. Selle ülesandeks on hõlbustada sümposiumi sisu väljatöötamist vastavalt kogu Euroopa Liidu ja iga liikmesriigi vajadustele, kusjuures sümposiumi lõpul soovitakse vastu võtta „Euroopa oskuste harta“, millega ühineksid kohalikud ja piirkondlikud organisatsioonid.

Põhjalikum teave aadressil: <http://www.ascskills.org.uk/euskills/en/home.cfm>

Linnauditis osalenud linnad

- ◆ EL25 linnauditis osalenud linnad
◆ Linnauditis osalenud Bulgaaria ja Rumeenia linnad

Belgique/België 1 Antwerpen 2 Brugge 3 Bruxelles/Brussel 4 Charleroi 5 Gent 6 Liège	33 Hamburg 34 Hannover 35 Karlsruhe 36 Köln 37 Leipzig 38 Magdeburg 39 Mainz 40 Moers 41 Mönchengladbach 42 Mülheim an der Ruhr 43 München 44 Nürnberg 45 Regensburg 46 Schwerin 47 Trier 48 Weimar 49 Wiesbaden 50 Wuppertal	66 Madrid 67 Málaga 68 Murcia 69 Oviedo 70 Palma de Mallorca 71 Pamplona/Iruña 72 Santander 73 Santiago de Compostela 74 Sevilla 75 Toledo 76 Valencia 77 Valladolid 78 Vitoria/Gasteiz 79 Zaragoza	103 Poitiers 104 Reims 105 Rennes 106 Rouen 107 Saint-Denis 108 Saint-Etienne 109 Strasbourg 110 Toulouse	138 Trento 139 Trieste 140 Venezia 141 Verona	163 Tilburg 164 Utrecht	196 Ponto Delgada 197 Porto 198 Setúbal	225 Gravesham 226 Leeds 227 Leicester 228 Lincoln 229 Liverpool 230 London 231 Manchester 232 Newcastle-upon-Tyne 233 Portsmouth 234 Sheffield 235 Stevenage 236 Worcester 237 Wrexham
Česká Republika 7 Brno 8 Ostrava 9 Plzeň 10 Praha 11 Ústí nad Labem	Eesti 51 Tallinn 52 Tartu	France 80 Ajaccio 81 Amiens 82 Besançon 83 Bordeaux 84 Caen 85 Cayenne 86 Clermont-Ferrand 87 Dijon 88 Fort-de-France 89 Grenoble 90 Le Havre 91 Lille 92 Limoges 93 Lyon 94 Marseille 95 Metz 96 Montpellier 97 Nancy 98 Nantes 99 Nice 100 Orléans 101 Paris 102 Pointe-à-Pitre	Ireland 111 Cork 112 Dublin 113 Galway 114 Limerick	Kύπρος/Cypros 142 Lefkosia	Latvija 143 Liepāja 144 Rīga	Slovenija 199 Ljubljana 200 Maribor	Slovenská Republika 201 Banská Bystrica 202 Bratislava 203 Košice 204 Nitra
Danemark 12 Aalborg 13 Århus 14 København 15 Odense	Deutschland 16 Augsburg 17 Berlin 18 Bielefeld 19 Bochum 20 Bonn 21 Bremen 22 Darmstadt 23 Dortmund 24 Dresden 25 Düsseldorf 26 Erfurt 27 Essen 28 Frankfurt am Main 29 Frankfurt an der Oder 30 Freiburg im Breisgau 31 Göttingen 32 Halle an der Saale	Ελλάδα/Ellada 53 Athina 54 Ioannina 55 Iraklio 56 Kalamata 57 Kavala 58 Larissa 59 Patra 60 Thessaloniki 61 Volos	Italia 115 Ancona 116 Bari 117 Bologna 118 Cagliari 119 Campobasso 120 Caserta 121 Catania 122 Catanzaro 123 Cremona 124 Firenze 125 Genova 126 L'Aquila 127 Milano 128 Napoli 129 Palermo 130 Perugia 131 Pescara 132 Potenza 133 Reggio di Calabria 134 Roma 135 Sassari 136 Santarito 137 Torino	Lietuva 145 Kaunas 146 Panevėžys 147 Vilnius	Luxembourg (G.D.) 148 Luxembourg	Magyarország 149 Budapest 150 Miskolc 151 Nyíregyháza 152 Pécs	Malta 153 Gozo 154 Valletta
		Nederland 155 Amsterdam 156 Arnhem 157 Eindhoven 158 Enschede 159 's Gravenhage 160 Groningen 161 Heerlen 162 Rotterdam		Österreich 165 Graz 166 Linz 167 Wien	Polska 168 Białystok 169 Bydgoszcz 170 Gdańsk 171 Gorzów Wielkopolski 172 Jelenia Góra 173 Katowice 174 Kielce 175 Konin 176 Kraków 177 Łódź 178 Lublin 179 Nowy Sącz 180 Olsztyn 181 Opole 182 Poznań 183 Rzeszów 184 Suwałki 185 Szczecin 186 Toruń 187 Warszawa 188 Wrocław 189 Zielona Góra 190 Zory	Suomi/Finland 205 Helsinki/Helsingfors 206 Oulu/Uleåborg 207 Tampere/Tammerfors 208 Turku/Åbo	Sverige 209 Göteborg 210 Jönköping 211 Malmö 212 Stockholm 213 Umeå
		Portugal 191 Aveiro 192 Braga 193 Coimbra 194 Funchal 195 Lisboa				United Kingdom 214 Aberdeen 215 Belfast 216 Birmingham 217 Bradford 218 Bristol 219 Cambridge 220 Cardiff 221 Derry 222 Edinburgh 223 Exeter 224 Glasgow	България/Bulgaria 238 Burgas 239 Pleven 240 Plovdiv 241 Ruse 242 Sofia 243 Varna 244 Vidin
		România 245 Alba Iulia 246 Arad 247 Bacău 248 Braila 249 București 250 Călărași 251 Cluj-Napoca 252 Craiova 253 Giurgu 254 Oradea 255 Piatra Neamț 256 Sibiu 257 Tirgu Mures 258 Timișoara					

BUDAPEST (Ungari)

Tõhusam heitveekäitlus

Kogumaksumus: 529 107 000 EUR

ELi osalus: 304 661 500 EUR

„Meie eesmärk on käidelda bioloogiliselt 95% Budapesti (1,8 miljonit elanikku) heitveest. See saab võimalikuks, kui valmivad uus kanalisatsioonivõrk ja Budapesti kesklinna heitveepuhastusjaam, mis suudab käidelda 350 000 m³ heitvett päevas. Projekt puudutab 850 000 elanikku. Projekt, mis parandab märgatavalt Doonau vee kvaliteeti, koosneb viiest osast: Csepeli saarele ehitatakse heitveepuhastusjaam, mille puhul kasutatakse heitveepuhastuse ja energiasäästmise (biogaas) seisukohalt kõige moodsamat tehnoloogiat; luuakse infrastruktuur heitvee puhastamise tulemusel eraldatava muda kompostimiseks (tootlus: 100 000 tonni aastas); Buda jõe kaldale paigaldatakse peakanal pikkusega 6,9 km; ehitatakse kanalisatsiooni survetorustik, mis ühendab tähtsaimaid pumplaid heitveepuhastusjaamaga; pumplad moderniseeritakse ja nende tootlust tõstetakse. 65% kogusummast (468 710 000 eurot) rahastab Ühtekuuluvusfond. Tööd peaksid lõppema 2009. aastal.“

Gyula Somlai, Budapesti linnavalitsuse ehitus- ja remondiosakonna juhataja
somlaigy@budapest.hu

VALENÇA (PORTUGAL)

Linnapärandi väärtustamine

Kogumaksumus: 2 600 000 EUR

ELi osalus: 1 900 000 EUR

„Hispaania piiril asuval Valença linnal on rikkalik kultuuripärand, milles kajastuvad Põhja-Portugali ja Galicia ajaloolised sidemed. FEDERi ja Norte piirkonna tegevusprogrammi toel algatasid kohalikud asutused rea projekte, mille käigus restaureeriti ja tõsteti uuesti ausse Valença ajalooline vanalinn. Linnakeskkonna nägusamaks muutmise ja tähtsamate infrastruktuuride (kanalisatsiooni- ja teedevõrk, jne) moderniseerimise kaudu edendatakse kultuuriturismi ja võideldakse demograafiliste probleemide vastu, luues uusi töökohti ja tõstes kohalike elukvaliteeti.“

Jorge Sobrado, CCDR-Norte
vitor.devesa@ccdr-n.pt

CERNIKA (SLOVEENIA)

Militaartsooni ümberehitamine ettevõtluspargiks

Kogumaksumus: 3 951 000 EUR

ELi osalus: 2 598 573 EUR

„FEDERi abiga loob Cernika omavalitsus Jugoslaavia armee endise sõjaväeosa territooriumile ettevõtluspargi. Projekti esimene etapp lõppes 2005. aasta novembris. Selle käigus lammutati kasarmud, tasandati maapind, rajati vajalikud kommunikatsioonid (juurdepääsuteed, vee- ja kanalisatsioonitorustik, valgustus jne) ja infrastruktuurid, et ettevõtetele oleks võimalik siin tegutseda hakata (kõrgepingeliinid, internetikaablid jne). 11 000 m² suurune territoorium on nüüd valmis mõistliku hinna eest pakkuma kontoriruumi, töökodasid ning plaanis on ehitada muidki hooneid. Projekt on osa Notranjsko Kraška piirkonna arengustrateegiast.“

Franc Lenarcic, Keskkonna- ja maaplaneerimise ministeerium

Franc.Lenarcic@gov.si

AMSTERDAM (HOLLAND)

ArenA, partnerlus tööhõive nimel

Kogumaksumus: 650 000 EUR

ELi osalus: 325 000 EUR

„Araena Stadiumi avamine 1996. aastal ei aidanud luua Amsterdamis kaguosas Zuid-Oostis püsivaid töökohti, nagu algset loodeti. Seetõttu algutati linnavalitsuse eestvõtmisel tööhõive edendamiseks partnerlusprojekt, millest võtavad osa kõik tähtsamad kohalikud asutused ja organisatsioonid: avaliku sektori asutused, ettevõtjad, kutseühendused, haridusasutused, kodanikeühendused jne. ArenA Initiatief koondab endas 80 erinevat organit ning loob silla kõigi tööhõive ja koolitusega tegelevate kohalike sotsiaalmajanduslike üksuste vahel. Psühholoogiliselt oli vaja kaotada lõhe linna idaosas (kus inimesed elavad) ja lääneosas vahel (kus nad töötavad). Projekt oli väga edukas: ArenA on aidanud Zuid-Oostis oluliselt töötust vähendada. Kui 1996. aastal oli töötuid 15 000, siis 2003. aastal oli neid ainult 5000.“

Peter Aben, Amsterdamis Zuid-Oosti linnaosavalitsuse majandusosakond
p.aben@zuidoost.amsterdam.nl

HISPAANIA

„Gijóni URBANi projekti jõud peitub integratsioonis“

Blanca Cañal García, Gijóni (Astuuria) programmi URBAN II juhataja

Gijóni piirkonda, kus URBAN tegutseb, võiks nimetada „kriisis olevaks äärelinna tööstuspiirkonnaks“. Programmi koostamise ajal elas seal 26 519 inimest, mis moodustab Gijóni elanikkonnast 10%. Piirkond asub linna lääneosas ning koosneb mitmest osast: Jove (mille mõned kvartalid nagu El Muselín, Portuarios ja Pescadores ulatuvad mereni välja), Tremañes (tööstuspiirkond) ning osa la Calzada ja Natahoyo kvartalitest, kus rahvastikutihedus on väga kõrge ning kus leidub mitme suurettevõtte sulgemise tagajärjel laokile jäetud tööstushooneid. Kogu URBANi tegevuspiirkonnas asuvad elamurajoonid kõrvuti intensiivse tööstusega ja suurte transpordiinfrastruktuuridega: osa linna asub Museli sadama ääres ning samuti läbib seda mitu raudteed. Töötus ja sotsiaalprobleemid on URBANi tegevuspiirkonnas tunduvalt suuremaks mureks kui teistes linnajagudes.

URBANi projekti, mille hoidja on Gijóni linnavalitsus, kaasrahastas 75% ulatuses FEDER. Projekti kogumaksumus oli 14,2 miljonit eurot, mis jagunesid viie prioriteetse suuna vahel: hüljatud kruntide korrastamine ja ehituskruntide ettevalmistamine; majanduskeskkonna parandamine; vaesemate elanikkonnarühmade integreerimine; jäätmeäritlus; uue tehnoloogia edendamine.

Nende prioriteetide elluviimiseks võtsime arvesse mõningaid aluspõhimõtteid, mis avaldavad võimendavat mõju ja annavad lisaväärtust, nagu näiteks integreeritud lähene mine ja sünergiate otsimine teiste avaliku ja erasektori meetmetega. Kõike eelnevat ilmestavad hästi kaks näidet.

Gijóni „Prügipunkt“.

„Prügipunkt“

Esmalt kavatsesime luua „Prügipunkti“ (olmeprügi sorteerimiseks mõeldud konteinerid) raudtee taga asetsevale tühermaale. Kahjuks ei olnud kohalikud elanikud nõus konteinerite paigaldamisega oma linnajakku. URBANi raames suutsime kerge vaevaga tõsta suure osa elanike

teadlikkust, korraldades õpikeskustes, noortemajades, vanurite klubides, jne sadakond prügi sorteerimist tutvustavat infoüritust. Samuti korraldasid neliteist kohalikku seltsi selle teemalise näituse. Viiepäevasel üritusel osales hinnanguliselt 800 inimest. Täna on prügi punkti saanud tore paik, mille üle on elanikud uhked. See asub URBANi tegevuspiirkonna kõige populaarsemas linnajaos, koolide, tervisekeskuste ja ühe suure spordikompleksi läheduses ning infot keskkonnaküsimuste kohta jagatakse veel praegugi. Märkida tasub ka seda, et kõigi URBANi meetmete juurde kuulub elanikkonna teavitamine energia kokkuhoiust, olmeprügi käitlemisest jne.

Partnerlus ettevõtetega

URBANi tegevuspiirkonnas asuvad linna kõige vanemad ja kõige kehvemini varustatud tööstushooned. Ka nendega käib töö. Hüljatud kruntide korrastamine on alanud ning selle raames teevad koostööd ettevõtjate ühendused, kes tegutsevad kokku kolmes ettevõtlusparkis. Mahajäetud tööstushoonete ja kruntide asemele, mida sageli ebaseaduslikult kasutatakse, tehti parkimisplatseid või on neid hakatud välja ehitama. Kõige aktiivsemalt osalesid kaks ettevõtet (ADIF ja FEVE), mille raudteeliinid linna läbivad. Tänu selle meetme positiivsetele tulemustele oli tunduvalt kergem tutvustada (enamasti väga väikestele) ettevõtetele teisi võimalusi, kuidas edendada keskkonnanahoidlikkust või uusi tehnoloogiaid. Näiteks otsustas üks ettevõtjate ühendus istutada oma ettevõtlusparki ligikaudu 100 puud. Teisel sõlmis üks ettevõtte kookkuleppe luua veebilehed 150 URBANi tegevuspiirkonna ettevõttele. Selleks koolitatakse praegu välja piirkonnast pärit noori, kellest vähemalt kuus kavatsetakse tööle võtta.

Mul on seda tüüpi projektide arendamise vallas kümneaastane kogemus ja ma võin öelda, et sellised integreeritud programmid, mis keskenduvad täpselt piiritletud piirkondadele ja eeldavad kohalike üksuste kaasamist, avaldavad mõju, mis ulatub lihtsast projekti eelarve täitmisest märksa kaugemale: nad annavad projektile lisaväärtuse ja teevad seda kodanikele nähtavamaks, ning seda tunduvalt enam kui siis, kui vastavad ametkonnad rakendaksid neid eraldi, mingi erilise koordineerimise või integreerimiseta.

Põhjalikum teave aadressil: www.gijon.es

URBAN II tegutsemine Leipzgis ja Dortmundis (Saksamaa)

Elavad linnajaod

12 Saksamaa URBAN II programmi ühendavad oma jõud Euroopa fondide tegevusega ja teiste arengu- toetustega, mida annavad riigi keskvõim, liidumaad ja linnad. Lähtudes tugevast osalusest, integreerimisest ja uuenduslikkusest, muudavad need linnajagused atraktiivsemaks ja elavamaks ning annavad kohalikele elanikele põhjust tunda uhkust. Toome näiteks Leipzigi ja Dortmundi.

See hiiglaslik vihmauss, mis sümboliseerib elujõudu, kaunistab hoonet, kus tegutseb psühholoogiliste probleemidega laste vanemate ühendus Wege e.V, mida toetab URBAN Leipzig.

Leipzigi linnavalitsuse linnaplaneerimise osakonna juhataja Karsten Gerkens näitab fotot, millel kujutatakse väikest tüdrukut, kellel on seljas liiga suur mantel: „Meil tähendab linna arendamine seda, et me püüame endale parajaks teha väga kallist mantlit, mis on kasvavale kehale liiga suur.”

Võrdlus on mõjuv: Leipzig on tõepoolest ehe *shrinking city*⁽¹⁾ (väikseks jäänud linn). Endises Saksa Demokraatlikus Vabariigis Berliini järel suuruselt teise linna rahvaarv oli 1930ndatel aastatel küll 750 000, kuid aastaks 2000 oli see kahanenud 493 000 peale ning praeguseks elab linnas ligikaudu 500 000 inimest. Kuid aastatel 1990-2000 kaotas Leipzig 100 000 elanikku. Sellisel aadrilaskmisel on mitu põhjust: väga madala iibega võib põhjendada rahvaarvu vähenemist 25 000 inimese võrra, Saksamaa taasühinemise järel aga kadus Leipzgis tööstussektoris 60 000 töökohta, mistõttu 25 000 elanikku lahkus Lääne-Saksamaale. Samas sai 50 000 inimest endale nüüd lubada eramaja, mis

DDRi ajal polnud mitte igaühele jõukohane, ning nii asusidki nad elama kas äärelinnadesse või linna lähedale maale.

Selle tulemusel jäi palju hooneid tühjaks, linnas tekkis 60 000 vaba elamispinda ja tööstusvõrk sai tublisti kannatada. Mõne linnajao suurematel tänavatel on iga neljas maja tühjaks jäänud. Kuid mulje ei ole päris samasugune nagu kriisi sattunud tööstuslinnades, kus kogu linn on ühtviisi laokil: Leipzgis seisavad värskest renoveeritud ilusad majad kõrvuti lagunenenud fassaadiga mahajäetud elamute-ga. Ja seda on kurb vaadata, sest väga sageli on tegemist kaunite Gründerzeiti-stiilis hoonetega, mis pärinevad aastatest 1870-1914, kui Saksamaa jõudsalt kasvas ja linnastus. Neljas Leipzigi läänepool-ses linnaosas (8 km², 32 000 elanikku) ellu viidava URBAN II programmi „Leipziger Westen“ peamine eesmärk on niisiis väga lihtne: „Hoida inimesi linnas ja tuua uusi elanikke juurde“, võtab programmi juht Norbert Raschke lühidalt kokku.

⁽¹⁾ Leipzig ja naaberlinn Halle kuuluvad võrku „Shrinking Cities“ (<http://www.shrinkingcities.com/>). Selle projekti viis aastatel 2002-2006 ellu Kulturstiftung des Bundes (Riiklik kultuurifond) ning selles osalesid arhitektid, teadlased ja kunstnikud, kelle tööd puudutasid samuti Detroiti (USA), Ivanovot (Venemaa), Manchesteri ja Liverpooli (Ühendkuningriik).

Saada kinnisvara... ja tööd

„Idas on inimestel väga vähe kinnisvara. Paljud tahavad kinnisvara soetada, aga neil pole maja ostmiseks ja remontimiseks raha,“ selgitab Christoph Scheffen, kes töötab koordinaatorina sotsiaalse kallakuga kinnisvarabüroos Immothek, mida toetavad URBAN ja Leipzigi linnavalitsus. *„Meie ülesandeks on otsida vabatahtlike arhitektide abiga välja vabu elamuid, mida oleks võimalik mõistliku raha eest renoveerida, ja pakkuda neid peredele, kes soovivad elamispinda soetada. Me viime potentsiaalsed ostjad omavahel kokku (keskmiselt tuleb elamu kohta kuus peret), teeme nad tuttavaks ja siis on näha, kas nad sobivad omavahel piisavalt hästi, et hoone üheskoos ära osta.“* Aastatel 2002-2005 müüdi soodsa hinnaga 212 elamispinda. Leipzig on esimene Saksa linn, kus toetatakse sellist laadi tegevust, mis töötati välja tänu URBANi 500 000 euro suurusele toetusele. Hinnanguliselt tõi operatsioon linna kokku 40 miljoni euro ulatuses investeringuid ja umbkaudu 200 uut töökohta.

Roheline brigaad tegutseb Henrietteparkis, Leipzigi URBANi tegevuspiirkonna keskmes.

Linnajagudes, kus töötuse määr ületab 20%, on Leipzigi URBANi programmi prioriteet number üks muidugi tööhõive: 8 miljonit eurot, mis moodustab 40% kogu eelarvest, kuulub „Majanduse ja tööhõive“ meetmele, mille raames kombineeritakse klassikalisi ettevõtlustoetusi (nõuandeteenused, varustuse kasutada andmine, võrkude loomine, jne) uuenduslikumate (õpilasfirmad, ideebörs, jne) ja konkreetsetele sihtgruppidele (noored, naised, immigrandid) suunatud koolitustega. Aastatel 2001-2004 oli URBAN „Leipziger Westen“ tulemuseks 430 uut või säilitatud töökohta, 80 koolituse abil kvalifikatsiooni tõstnud töötajat ja üle 800 noore, kes võtsid osa ettevõtte asutamise intensiivkursusest. „2002. aasta mais alustasime nullist,“ räägib Ettevõtlus- ja innovaatikakeskuse „Freie WirtschaftsFörderung“ („Toetame vaba ettevõtlust“) nõunik Frank Basten. „Nüüd, 2006. aasta veebruaris, oleme toetanud juba 147 väikeettevõtet, kus töötab kokku 353 inimest. Sektorite jaotus kajastab URBANi tegevuspiirkonna majanduse iseloomu, samuti aga meie prioriteete: 69 ettevõtlusteenuseid osutavat firmat, 28 käsitöölisi, 23 kauplust, 14 majutusasutust ja 13 eraisikutele teenuseid osutavat ettevõtet. Toetuste määramisel eelistame Leipzigi omaseid tegevusalasid: informaatikat ja autotööstust.“

Kui soovitakse, et linna tuleks uusi elanikke, siis tuleb linna ka ilusamaks muuta. Selles vallas osaleb URBAN umbes 7,3 miljoni euro suuruse toetusega meetme „Linnaruumi kvaliteet“ rahastamises. Mitme rahastamisallika kombine-

erimise tulemusel on suudetud korrastada Karl-Heine kanal ja rajada endiste tööstushoonete kruntidele haljasalad, samuti aga on rakendatud mittemateriaalseid meetmeid, nagu näiteks uuenduslik maatükkide rentimise süsteem: Leipzgis on küll palju hüljatud tööstushooneid, kuid veelgi rohkem leidub siin väikesi kasutamata krunte, mida tuleb lihtsalt võsast puhastada ja pisut korrastada ning juba saab-ki tühermaast aed või laste mänguväljak. „Me loome usalduslikke kontakte omaniku ja inimese või organisatsiooni vahel, kes soovib krunti kasutada, ning aitame neil sõlmida tasuta või soodsa hinnaga ajutisi rendilepinguid,“ selgitab Tobias Habermann, kes on üks URBANi tegevuspiirkonna kahest „linnaosa korraldajast“. „Nii võidavad kõik ja lisaks saame lahti linna häbiplekkidest. Sama põhimõtet kasutame ka mõningate suuremate tänavate ääres tühjana seisvate kaupluseruumide puhul: kui omanik need rendile annab, saab seal korraldada näiteks kultuuriüritusi – pidusid ja näitusi – või teha neist kohtumispaigad noortele või ka kodanikeühendustele...“

Entusiasm

Saksamaa urbanismiinstituudi (Deutsches Institut für Urbanistik (DIFU)) uurimuse kohaselt on URBAN Leipziger Westen eelarve täitmisel kulutatud 20 miljonile eurole toonud erasektorist juurde 280 miljonit eurot. „Muidugi on see suurepärase tulemus,“ mõnab programmi sotsiaalprojektide koordinaator Bertram Plate, „aga mulle tundub veelgi fantastilisem see, et meie linnas on jälle näha samasugust entusiasmi nagu raudse eesriide langemise ajal, ehkki vahepeal kippus see restruktureerimise üpris ränga mõju tõttu kaduma.“

Sama entusiasmi ja samasugust taasleitnud uhkustunnet võib väga selgelt tajuda ühes teises, Leipzigit väga kaugel asuvas piirkonnas, mille lähiajalugu on sootuks teistsugune, kuna see asub Lääne-Saksamaal. Ruhri basseini ida pool asetsev Dortmund (590 000 elaniku) on terasetööstuse kesksest linnast muutumas kõrgtehnoloogia metropolis. Areng on olnud kiire ja edukas, kuid mitte kõik linnas osad pole suutnud muutustega kaasa minna: kesklinna põhjaosas Nordstadtis on kaotatud palju töökohti, näiteks kaotas ühe suure terasetehase sulgemise järel töö korraga kaks tuhat inimest. Lisaks on 40% Nordstadti 54 000 elanikust immigrandid, keda tööstussektori töökohtade kadumine puudutab eriti tugevalt. Seetõttu otsustati just selles linnajaos ellu viia URBAN II programm eelarvega 28,8 miljonit eurot, millest 10 miljonit rahastatakse erinevatest Euroopa Liidu allikatest. 29 väljavalitud projekti vahekokkuvõte on järgmine: „asutatud on 16 ettevõtet ja loodud 200 uut töökohta, 2300 inimest on saanud koolitust, 2500 korral on loodud kontakte kohalike ettevõtetega ja kuritegevus on oluliselt vähenenud,“ sõnab programmi direktor Ralf Appel, kes rõhutab ka, et „tänu URBANile on elu hakanud vaieldamatult edasi minema“.

Kui külastajale avaldab muljet Fredebaumparki püsti pandud maailma suurim indiaani telk, siis Dortmundis URBANi raames rakendatud strateegiat ja selle tulemusi kõige paremini sümboliseeriv Nordstadti osa on ehk hoopis Nordmarkt. Praegu on see tihedalt rahvastatud linnaosas asuv kaunis turuplats ja ühtlasi meeldiv haljasala, kuid veel 2002. aastal oli sama koha peal inetu paik, kuhu kogunesid alkohoolikud, heroiniisõltlased ja prostituudid. Pisut rohkem kui 1,1 miljonit eurot URBANi fondi raha võimaldas territooriumi korda teha ning seda ka hooldada ja turvali-

semaks muuta, luues „linnaalvurite“ ametikohad. Praegu on üleriigilise tööhõiveprogrammi raames tööle võetud 18 valvurit, kes hoolitsevad Nordmarkti tänavate ja väljakute puhtuse, turvalisuse ja ka seal valitseva sõbraliku õhkkonna eest. „Nende ülesanded on lihtsad, aga väga sümbolised – näiteks paluda inimestel prügi prügikasti visata või koolilapsi üle tee aidata. Tänu sellele saame neid inimesi, kes olid võib-olla vahepeal ühiskonnast välja tõrjutud, uuesti väärtustada ja luua sotsiaalseid sidemeid“, selgitab Bernd Axmann, kes töötab süsteemi paika pannud sotsiaalse hõlvamisega tegelevas firmas Grünbau GmbH projektijuhina.

Fassaadide värvimine Dortmundis oli osa URBANi linnajagude renoveerimise meetmest.

Sotsiaalne linn

„Me püüame inimesi tiivustada,“ ütleb Helga Beckmann. „Parandada nende arvamust iseendast ja oma linnajaost, veenda neid, et klaas on pooltäis, mitte pooltühi, ja et selle saab täis valada. Me korraldame mitmesuguseid üritusi, pidusid, ideekonkurssid... Sellest sünnivad projektid, mis aitavad muuta linnajagu atraktiivsemaks ja nähtavamaks ega maksa samas kuigi palju.“ Helga ja tema kolleeg Martin Gansau töötavad mõlemad Nordmarkti „linnajaosbüroos“. Nordstadti on selliseid büroosid kolm. Need aitavad elanikel ja linnavõimudel omavahel suhelda ja on korraga nii „vahendajad, hõlbustajad kui elavdajad“, lisab Martin. „Me ei tegele otse probleemide lahendamisega ega võta linnavõimude ülesandeid enda kanda, me lihtsalt aitame inimestel, kes meiega ühendust võtavad, leida koha, kuhu oma probleemidega pöörduda.“

Selline „linnaosa management“ on Saksamaal väga tähtis instrument kogu linnaarendus. Sellel on keskne roll mõistes *Soziale Stadt* (sotsiaalne linn), mille juurutamisel Dortmundi liidumaa, Nordrhein–Westfalen, on üks esimesi. 1993. aastal algatatud regionaalprogramm „Stadtteile mit besonderem Erneuerungsbedarf“ („Renoveerimist vajavad linnaosad“) oli esimene programm Saksamaal, mille puhul kasutati transversaalset lähenemist. Programmi eesmärgiks oli seista vastu linnaelu allakäigule, mida põhjustas sõe- ja terasetööstuste sulgemine Ruhri basseinis. 1998. aastal otsustas riigi keskvalitsus, nähes, et eksperiment oli edukas, süsteemi kasutusele võtta ja algatada 1999. aastal 16 liidumaal programmi nimetusega Bund-Länder-Programm „Soziale Stadt“ (riiklik-regionaalne programm „Sotsiaalne linn“).

Samamoodi nagu URBAN, millele programm „Soziale Stadt“ on mõnes mõttes eeskujuks olnud, kasutatakse ka selle puhul kõige mahajäänud linnajagude väärtustamisel territoriaalselt, integreeritud ja osalevat lähenemist. „*Soziale Stadt*“ ja URBANi-suguste programmide suur eelis,“ väidab liidumaa ehitusministeeriumis URBANi koordinaatorina töötav Karl Jasper, „on see, et need soosivad elanike osalemist projektides. Elanike osalusel on omakorda kaks väga positiivset külge: esiteks saab toetuda elanike kogemustele, et projekte nende vajadustega kohandada ja neid jätkusuutlikumaks muuta. Teiseks aga võimaldab projektidega tekitatav dünaamika luua sotsiaalseid struktuure, mis tagavad linnaosale pikemaajaks stabiilsuse. Lõpuks aitab see ümber mõtestada ka riigivõimu rolli: raskustesse sattunud kodanikke abistavast ja aitavast riigist saab riik, mis vabastab sisemise potentsiaali ja laseb inimestel ennast ise aidata. Võiks isegi öelda: „Aita iseennast, siis aitab sind ka URBAN.““

Karl Jasper meenutab ka, et URBAN on ainult üks tagasihoidlik osa Nordrhein–Westfaleni linnadega seotud tegevusest: praegune eesmärgi 2 programm (umbes 2 miljardit eurot) tegutseb samuti suures osas linnapiirkondades ning ka liidumaa ise, mis on Euroopa suurim regionaalne majanduspiirkond ning Saksamaa kõige suurema rahvaarvuga ja kõige tööstuslikum liidumaa, investeerib igal aastal linnaarendusse 150 miljonit eurot, mis jaguneb programmi „Soziale Stadt“ (40 miljonit), linnakeskkonna restruktureerimise programmi „Stadtumbau“ (30 miljonit) ja mitmesuguste muude väike- ja keskmise suurusega linnade toetusmeetmete vahel (80 miljonit).

Põhivool

Tõukefondide vahenditest rahastatava linnaarenduse seisukohast võib öelda, et Nordrhein–Westfalen kehastab tulevikku. On tähelepanuväärne, et liidumaa viie suurima linna linnapead kuuluvad Euroopa programmide järelevalvekomiteesse, ehkki nad pole seal mingid ainuvalitsejad ega oma võrreldes teiste partneritega, näiteks kaubanduskodade esindajatega, mingeid eeliseid.

Üks programmi „Soziale Stadt“ loojaid ja arendajaid Ullrich Sierau on Dortmundi linnavalitsuse linnaarendusnõunik. Liidumaa linnaarenguministeeriumis osakonnajuhatjana töötanud Sierau väljendab arvamust, mida näivad jagavat mitmed regionaalarenguga tegelevad inimesed: „Me soosime igati Lissaboni strateegia põhimõtteid: tuleb soodustada konkurentsivõimet, innovaatikat, teadmisi ja töötajate koolitamist... Aga ma usun endiselt ka sotsiaalse linna põhimõtetesse: mitte kedagi ei tohi tee äärde maha jätta. Me vajame tasakaalu. Igatahes on kindel, et kapital ei lähe sinna, kus sotsiaalprobleemid on lahendamata.“

Põhjalikum teave aadressil:

www.urban-leipzig.de
www.urban.dortmund.de

Saksa-Austria URBANi võrk on suurepärase linnaarendungalase teabe allikas nii mõlema riigi suhtes kui ka üle-euroopalisel tasandil.

Deutsch-Österreichisches URBAN-Netzwerk
 47–51 rue du Luxembourg, B-1050 Bruxelles
 Tel: +32 (0)2 5501610, Faks: +32 (0)2 5035606
c.huttenloher@deutscher-verband.org

LE HAVRE (PRANTSUSMAA)

Linnapargi rajamine

Kogumaksumus: 9 343 413 EUR
ELi osalus: 2 472 721 EUR

„Le Havre'i URBAN II projekti sümboliks on linnapargi rajamine linna ja sadama vahelisele alale. Saint-Nicolas' linnaosa elanikele luuakse paik, kus saab jalutada ja puhata, linnajagu ühendatakse kesklinnaga ning samuti parandatakse selle imago, meelitades siia uusi elanikke ja investoreid. Pargi rajamisel lähtutakse paiga erakordsusest: siin on merebasseinid, meri ja kesklinn on lähedal... Spetsiaalse valgustusega tõstetakse esile kogu piirkond, eriti aga merebasseinid. Parki ehitatakse ka sild, mis ühendab Saint Nicolas linnaosa ülejäänud linnaga ja muudab selle paiga märksa sõbralikumaks.“

Ouahid Dorbane, *Le Havre'i lõunapoolsete linnajagude arendamise programmijuht*
Ouahid.Dorbane@ville-lehavre.fr

BRISTOL (ÜHENDKUNINGRIIK)

Puuetega noorte kaasamine

Kogumaksumus: 342 575 EUR
ELi osalus: 169 938 EUR

„Projekt „Just CHIL“ („Just Children Helping Inclusion by Listening“ („Lihtsalt lapsed, keda tuleb ühiskonda kaasata neid ära kuulates“)) annab uuendusliku vastuse selliste puuetega noorte vajadustele, kellel on õpi- ja käitumiskursusi. Kohalikul tasandil läbi viidud uurimus näitas, et sellesse rühma kuuluvad noored võidakse koolist veelgi enam välja tõrjuda, mille tulemusel nad võivad hakata käituma asotsiaalselt ja isegi vägivaldselt, kuna nende vajadused on liiga erilised, et tavakoolid suudaksid neid rahuldada. Projekt tegeleb kõige problemaatilisemate noortega. Selle raames kasutatakse indiviidi ja teda ümbritsevate inimeste kesket lähenemist, mille kaudu aidatakse noorel oma võimeid arendada ning oma käitumist tunnustada ja seda muuta. Kursustel tegeldakse viha ohjamisega, läbirääkimistega, konfliktide lahendamisega, kodanikuks olemisega – kõiki neid oskusi saavad osalejad hiljem igapäevaelus kasutada. Projekt on juba avaldanud suurt mõju: 60 koolituse läbinud noort on suutnud oma käitumist oluliselt parandada, käivad aktiivsemalt koolis ja õpivad ametit. Üks neiu sai Printsess Diana mälestusauhinna, mida antakse ühiskondliku töö eest, neli noort aga ühinesid URBANi pilootrühmaga. Paljud tegutsesid mitmesugustes kodanikeühendustes.“

Steve Morris, *URBAN II South Bristol direktor*
s_morris@bristol-city.gov.uk
www.southbristolurban2.co.uk

SAMBREVILLE (BELGIA)

Hoonete renoveerimise koolitus

Kogumaksumus: 202 057 EUR
ELi osalus: 101 028 EUR

„Projekti eesmärk on võimaldada raskustesse sattunud inimestel – peamiselt meestel – luua uusi sotsiaalseid sidemeid ning saada koolituse lõpul tunnistuse selle kohta, et nad on õppinud mitmesuguseid ehitus- ja remonditööd (müüritööd, lagede paigaldamine, maalri- ja elektritööd jne). Selle abil õnnestub neil ehk leida tööd ehitustel või pääseda teistele, kõrgemat kvalifikatsiooni eeldavatele kursustele. Kokkuvõttes on meie eesmärgiks koolitada välja 60 inimest, kellest igaüks saab 820 tundi väljaõpet. Mis puutub töökohtade loomisse, siis antakse kohe tööd 30 inimesele. Samuti saavad osalejad taastada kohalikku pärandit. Koolituste käigus on juba renoveeritud kaks väiksemat maja ja üks suurem hoone.“

Philippe Lhomme ja **Laurent Warnon**, *Sambreville'i omavalitsuse URBANi tehnilise abi üksus*
urban@commune.sambreville.be

DUBLIN (IIRIMAA)

Kohalikud elanikud oma elukeskkonda taastamas

Kogumaksumus: 505 437 EUR
ELi osalus: 233 120 EUR

„Dublini Ballyfermoti linnaosas oli mitmeid tühermaid, mis olid tõelised eikellegimaad ja linnale suureks häbiks. 2002. aastal algatati URBANi projekt, mille eesmärgiks oli stimuleerida kohalikke elanikke neid paiku korda tegema. Rahalist abi anti ainult teatavatel tingimustel: projektid pidid olema jätkusuutlikud, nende koostamisel tuli konsulteerida linnaosa elanikega, need pidid põhinema vabatahtlikul töö ja eesmärgiks pidi olema keskkonna parandamine ja kaitsmine. Projekte koostavad, viivad ellu ja jätkavad niisiis kohalikud elanikud. Käimas on sõltumatu hindamine, kuid juba praegu võib nentida, et programm on suurendanud elanike kuuluvustunnet ja aidanud neid mobiliseerida ning panna neid kõiki osalema kohalike probleemide lahendamisel. Programm on loonud naabrite vahel väga positiivseid suhteid, vähendanud vandalismi ja aidanud elanikel oma elukeskkonda paremini omaks võtta.“

Caitriona Ryan, *URBAN Ballyfermot direktor*
Caitriona@urbanbl.ie
www.urbanbl.ie

ROOTSI

„Jalla, jalla’ partnerlus sotsiaalse hõlvamise teenistuses“

Susan Runsten, URBAN II Göteborg, koordinaator

Viimastel aastatel on Rootsi suuruselt teine linn Göteborg (485 000 elanikku) läbi teinud suuri struktuurilisi muutusi. Kui varemalt oli linn suuresti sõltuv tööstusest, sadamast ja laevaremonditehastest, siis nüüd on majandus tunduvalt mitmekesisem ning põhineb peamiselt info- ja kommunikatsioonitehnoloogial, turismil ja biomeditsiinil.

Praegu on Göteborg jõukas ja arenev linn, kuid samas on siin tõsisemaid probleeme peamiselt sotsiaalse tõrjutusega, millega puutuvad kokku põgenikud ja sisseerändajad, kes tulid Rootsi 1980ndatel ja 1990ndatel aastatel. Praeguse seisuga on 20% Göteborgi elanikest sündinud välismaal. Eri linnajagude vahel valitsevad väga suured demograafilised erinevused. Immigrandid elavad enamasti linna kirdeosas, kus töötuse määr on väga kõrge ja haridustase madal. Just kahe viimatinimetatud probleemiga pistab rinda Göteborgi URBAN II programm, mis keskendub linnaelanike tööküsimustele.

Üks URBAN II kaudu rahastatavatest projektidest kannab nime „Jalla, jalla“ („Läki, läki“). Projekti juhib täiskasvanuhariduse assotsiatsioon Medborgarskolan koostöös Rootsi Tööhõiveameti ning jalgpalliklubiga GAIS. Projekti eesmärgiks on aidata pikka aega töötanud sisseerändajatel tööd leida. Selleks antakse neile rootsi keele ja arvutikasutamise tunde ning korraldatakse muud sotsiaaltegevust ja ka kodanikuõpetuse kursusi, kusjuures kõike seda teevad kodanikeühendused.

Projektis osalejaid ühendab huvi jalgpalli vastu ning GAIS annab neile võimaluse nii mängu vaatamas käia kui ka ise mängida, samuti suhelda ettevõtetega, kes klubi rahaliselt toetavad. Samuti aitab Tööhõiveamet luua suhteid tööandjatega, kes on projektist huvitatud ja otsivad töötajaid. Selline ainulaadne projekt, mille raames ühendatakse täiskasvanute koolitus, hobitegevus ja suhtlemine tööandjatega, on olnud väga edukas. „Jalla, jalla“ sai FEDERi kaudu 338 300 eurot toetust ning 2004. aasta märtsist 2006. aasta detsembrini osales projektis 60 inimest. 2005. aasta oktoobriks oli saavutatud eesmärk, mille kohaselt 20 osalejat pidid leidma töö aastaks või kauemaks. 18 inimest leidsid tänu projektile lühiajaliselt tööd.

Üks „Jalla, jalla“ tugevamaid külgi on see, et kõik asjaosalised peavad kõige tähtsamaks tööhõive küsimusi. Lisaks ei ole siin tegemist täiendava koolitusega, mis võimaldaks osalejatel hiljem tööd leida, vaid pigem hakatakse tööjõuturu suunas sammuma koolituse esimesest päevast peale. Tänu sellisele lähenemisele leidsid mõned osalejad väga kiiresti tööd, mis andis lootust ja indu ka rühma teistele liikmetele. Nad

mõtlesid: „Kui temal läks õnneks, siis võib ka minul vedada. Ma võin igatahes selle nimel pingutada!“

URBAN II Göteborgi kohalikke partnerlussuhteid käsitlevas uurimuses võrreldi kümnet projekti, et selgitada välja, kuidas erinevad partnerid koostööd teevad ja kuidas see koostöö mõjutab projektide õnnestumist. Uurimuse kohaselt on üks edu pante see, kui tegevuse prioriteedid on strateegilised ja vastavad kogu projekti eesmärgile. Samuti peavad seatud eesmärgid olema realistlikud ja saavutatavad. See võimaldab saavutada konkreetseid tulemusi, mis näibki olevat kõige olulisem tegur kõigi partnerite mobiliseerimisel. „Jalla, jalla“ puhul on kõik need tingimused täidetud.

Peale selle on projekti puhul täidetud veel üks õnnestumise eeltingimus: partnerid täiendavad üksteist. Assotsiatsioonil Medborgarskolan, Tööhõiveametil ja jalgpalliklubil on igaühel oma oskused ja hovid, mis tulevad projektile igaüks omamoodi kasuks. Iga partner peab täitma talle pandud konkreetseid ülesandeid ja mängima projektis konkreetset rolli. Mitmekesisus on partnerluse puhul kahtlemata trumbiks.

Göteborg on kümne aasta jooksul saanud riigi ja Euroopa Liidu raha, et toetada probleemseid linnaosakesi, rahvusvähemusi ja sisseerändajaid. Kõik selle tulemusel aset leidnud algatused on parandanud elanike elutingimusi ja muutnud linnaosi atraktiivsemaks. Välja on töötatud uusi meetodeid ja strateegiaid selleks, et edendada demokraatiat, aidata haridusasutustel kohaneda mitmekesusega ja tugevdada kohalikku majandust. Territoriaalsel lähenemisel põhinevatel linnaprojektidel on aga siiski omad piirid. Hindamised on näidanud, et keskendudes konkreetsetele tsoonidele või elanikkonnarühmadele võidakse vastavaid linnaosakesi ja nende elanikke hoopis häälmärgistada. Samuti võis juhtuda, et töötuse ja getostumisega seotud probleemidele otsitakse lahendusi ainult probleemsete kvartalite siseselt, suhestamata neid kogu ülejäänud linna ja piirkonnaga, kus selliseid probleeme esineb.

Tulevikus on meie peamiseks ülesandeks need takistused ületada, tuginedes tugevatele strateegiatele ning ühendades linnades sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise laiemat eesmärgi, milleks on regionaalareng ja majanduskasv. Lõpuks võib „Jalla, jalla“ projektist aga õppida seda, et kõige tähtsam on keskenduda iga inimese individuaalsete võimete arendamisele. Samuti on oluline tugevalt uskuda integratsiooni ja kultuurilise mitmekesisuse vallas suuri kogemusi omava linna edupotentsiaali.

Kontakt: susan.runsten@stadshuset.goteborg.se

TŠEHHI VABARIIK

„Tõketeta metroo“

Lumíra Kafková, Praha eesmärgi 2 programmi haldusasutuse direktor

Üleval ja all: Florenc B. metrojaama ümberehitustööd Prahas.

Praha eesmärgi 2 programmi peamiseks eesmärgiks on teha Tšehhi pealinnast Euroopa metropol, mis on oma nime väärt.

Aastatel 2004-2005 korraldasime neli projektikonkurssi, mille tulemusel valiti välja 148 projekti, mida Euroopa Regionaalarengu Fond (FEDER) rahastas kokku ligi 100 miljoni euro ulatuses. Enamik projekte, eelkõige aga suuri investeeringuid vajanud projektid koostasid Praha linnavalitsus ja linnaosa-valitsused. Eriti huvitav on tutvustada projekte, mille eesmärgiks oli parandada ühistranspordi olukorda.

Siinkohal räägiksin projektist, mille tulemusel sooviti liikumispuudega inimesi paremini integreerida, soodustades samas uute töökohtade loomist ja muutes linnakeskkonda atraktiivsemaks.

Projekti tähtsaimaks osaks on Florenc B metrojaama tõketeta sissepääsu ehitamine. Selleks paigaldatakse kaks lifti: üks ühendab perroone ümberistumiseks kasutatavate koridoridega, teine aga viib üles tänavale. Investeering hõlmab ka märgistust ja muud vajalikku inventari.

Kui projekt ellu viiakse, paraneb selle tulemusel oluliselt ühistranspordi kvaliteet kui ka selle linnajao ligipääsetavus. Prahas on hinnanguliselt 33 500 liikumispuudega inimest. Neist 4000 kasutavad liikumiseks ratastooli. Võimalus pääseda tõketeta metroosse tagab neile hõlpsama pääsu kesklinna ja teiste oluliste transpordisõlmede juurde, nagu näiteks bussijaam ja raudteejaam. See aitab neid ka paremini integreerida tööturule, kus tegutseb 14 000 ettevõtet ja 12 000 füüsilisest isikust ettevõtjat.

Ehitustööd kestavad 2005. aasta septembrist 2007. aasta märtsini ja need tehakse kahes etapis. Esimene etapp on juba lõppenud. Projekti kogumaksumus on 2 110 638 eurot, millest 50% rahastab FEDER. Tšehhi riik annab 33,1% kogusummast, mis teeb 698 621 eurot. Ülejäänud (16,9% ehk 356 698 eurot) paneb välja Praha linnavalitsus.

Projekti viivad koostöös ellu Praha integreeritud transpordi piirkondlik koordinaator ja riiklik puuetega inimeste koda. Projekt vastab üldisele sotsiaalsele nõudlusele: parandada liikumispuudega inimeste elutingimusi ja rahuldada ka laiemalt kõigi rasketes oludes elavate elanikkonnarühmade vajadustele.

Nagu iga samm, mis aitab muuta transporti kiiremaks ja mugavamaks, on ka see projekt osa ühistranspordi edendamise pikemaajalisest kavast.

Kontakt: Regionaalarengu ministeerium, MA SPD 2, Staroměstské sq. 6, CZ-110 15, Praha 1,

E-mail: jpd2@mmr.cz

Veebileht: www.strukturalni-fondy.cz/jpd2

GRAZ (AUSTRIA)

„Teadmiste linn Graz“

Kogumaksumus: 4 200 570 EUR
ELi osalus: 200 000 EUR

„Tänu integreeritud projektile „Teadmiste linn“, mida rakendab Steiermarki majanduse edendamise agentuur (SFG) ja mida osaliselt rahastab programm URBAN, on Grazi läänepoolses osas nüüd uus innovaatiline ettevõtluskeskus. Seal on sisse seatud ruumid ettevõtjatele, kes tegutsevad uute tehnoloogiate, eriti aga tervishoiu valdkonnas (meditsiinitehnoloogia, bioanalüüs jne). Keskus püüab olla ka ühenduslüliks hariduse ja ettevõtluse vahel, pakudes töövoimalusi läheduses paikneva ülikooli lõpetajatele. Peale selle, et ettevõtjatel aidatakse ettevõtteid asutada ja asuda tegutsema Grazi lääneosas, on projekti eesmärgiks anda eeskuju kogu piirkonnale.“

Christian Nussmüller, Programmi URBAN Link GrazWest direktor, Grazi linnavalitsus
urban@stadt.graz.at
www.urban-link.at (www.graz.at)

TORINO (ITAALIA)

Piazza Livio Bianco renoveerimine

Kogumaksumus: 2 226 885 EUR
ELi osalus: 914 998 EUR

„Torino edelaosas asetsev Piazza Livio Bianco on Piemonte regiooni pealinna URBANi tegevuspiirkonnas raketatava renoveerimisstrateegia keskpunkt. Väljaku renoveerimine, mida kodanikud ja kodanikeühendused on juba tükk aega soovinud, taaselustab linnajaos sotsiaalse ja kultuurilise keskuse, aidates samas vältida hoonete lagunemist ja sotsiaalide kogunemist kvartalis. Kogu toimingut liikumapanevaks jõuks on kohalike elanike osalemine alates projekti algusest (korraldati avalik konkurss ja rahvaküsitlus) kuni väljaku haldamiseni pärast ehitustööde lõppu. Selleks asutati 1994. aastal ka assotsiatsioon Piazziamoci in Piazza (Võtame platsi). See koordineerib aastaringi korraldatavaid kultuuriüritusi ja laseb kohalikel elanikel ka edaspidi linnajao elu korraldamisest osa võtta.“

Gianfranco Presutti, Programmi URBAN II Torino projekti juht
gianfranco.presutti@comune.torino.it
www.comune.torino.it/urban2

IRÁKLEIO (KREEKA)

Kriisi sattunud linnajagude taaselustamine

Kogumaksumus: 10 913 948 EUR
ELi osalus: 8 185 461 EUR

„Irákleio läänerrannikul võib täheldada märke sotsiaal-majanduslikust langusest: palju on pikaajalisi töötuid, vaesust, tõrjutust, keskkonna seisund on halb... Programmi URBAN peamiseks eesmärgiks on nende linnaosade majanduslik ja sotsiaalne taaselustamine. Eesmärgi saavutamiseks võetud meetmed ühendavad kolm tähtsat aspekti: innovaatika, jätkusuutlikkus ja teadmiste arendamine. Luuakse atraktiivseid objekte linna külastajatele, samuti püütakse leida võimalusi kohalikele, stimuleerides kohalikku turgu ja seostades selle rannikuga.“

Kyriaki Manola-Goundra, Kreeka URBAN II programmi haldusasutuse direktor
k.manola@mou.gr

VANTAA (SOOME)

Immigrantide perekeskus

Kogumaksumus: 210 000 EUR
ELi osalus: 57 000 EUR

„Ka Soomes on üha enam immigrante ning tähtis on vältida nende getostumist ja äärmustesse kaldumist. Selleks aitas Helsingi külje all asuva Vantaa programm URBAN II luua perekeskuse, mis annab immigrantidest vanematele praktilist abi laste eest hoolitsemisel ja nende kasvatamisel. Keskus aitab neil paremini ühiskonda integreeruda ja toimib soome naiste ja immigrantidest naiste kohtumispäigana. Selles „kliendikeskuses“ keskuses saavad pered konkreetset toetust ning samuti on neil võimalik osaleda rühmatöös. Rühmade tööd juhivad keskuse töötajad (kasvatajad, perenõustajad, psühholoogid, meditsiiniõed, sotsiaaltöötajad), kes teevad trans-versaalselt ja integreeritult tihedat koostööd, tagades peredele sidusa ja pideva toetuse.“

Jukka-Pekka Sorjonen, Programmi URBAN II Vantaa direktor
jukka-pekka.sorjonen@vantaa.fi
www.urbanfinland.info

2007-2013: Uue põlvkonna programmide ettevalmistamine Inforegio veebilehe abil

Liikmesriigid ja piirkonnad alustavad järgmise programmiperioodi (2007-2013) ettevalmistamist. Inforegio veebilehelt leiab iga ettevalmistustega seotud asjahuviline rikkalikku teavet ja tähtsaid dokumente. See aitab hõlbustada nende inimeste vahelist suhtlust ja teavitada avalikkust tehtud edusammudest. Esi-tage julgesti küsimusi ja saatke oma kommentaarid regionaalpoliitika peadirektoraadile.
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/2007/index_et.htm

Kontaktandmed

Euroopa Komisjon, Regionaalpoliitika peadirektoraat
 Üksus 01 – „Teave ja kommunikatsioon“
 Thierry Daman
 41, avenue de Tervuren, B-1040 Brüssel
 Fax: +32 2 296 60 03
 E-mail: regio-info@cec.eu.int
 Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_en.htm

Teave Euroopa Liidu regionaalabi kohta
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8200
 © Euroopa ühendused, 2006
 Materjali on lubatud reprodutseerida tingimusel, et mainitakse algallikat.

Väljaannete talitus
Publications.eu.int